

Χρηματοδοτείται από
την Ευρωπαϊκή Ένωση
NextGenerationEU

Κύπρος—το αύριο
ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

**ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ**

Δεκέμβριος 2025

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση – NextGenerationEU. Το περιεχόμενο του αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του/των συγγραφέων. Οι απόψεις που εκφράζονται στο παρόν αρχείο δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να θεωρηθούν ότι αντικατοπτρίζουν την επίσημη γνώμη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα.....	1
Συντομογραφίες.....	3
Χαιρετισμός Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.....	4
Χαιρετισμός Υφυπουργού Κοινωνικής Πρόνοιας.....	5
1. Εισαγωγή.....	6
1.1 Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου.....	6
1.2 Σύσταση Υπηρεσιακής Επιτροπής.....	6
1.3 Μεθοδολογία.....	7
1.4 Σημαντικότητα υιοθέτησης Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ στην Κύπρο.....	8
1.5 Όραμα και Αρχές.....	11
2. Πυλώνες: Διακυβέρνηση.....	12
2.1 Υφιστάμενη κατάσταση.....	12
2.2 Στρατηγικοί στόχοι.....	15
2.3 Σχέδιο Δράσης.....	15
2.4 Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας.....	17
3. Πυλώνες: Πρόσβαση.....	17
3.1 Υφιστάμενη κατάσταση.....	17
3.2 Στρατηγικοί στόχοι.....	23
3.3 Σχέδιο Δράσης.....	24
3.4 Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας.....	27
4. Πυλώνες: Παιδαγωγικό Πλαίσιο.....	28
4.1 Υφιστάμενη κατάσταση.....	28
4.2 Στρατηγικοί στόχοι.....	30

4.3 Σχέδιο Δράσης.....	31
4.4 Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας.....	33
5. Πυλώνας: Εργατικό Δυναμικό.....	34
5.1 Υφιστάμενη κατάσταση.....	34
5.2 Στρατηγικοί στόχοι.....	36
5.3 Σχέδιο Δράσης.....	37
5.4 Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας.....	40
6. Πυλώνας: Παρακολούθηση και Αξιολόγηση.....	41
6.1 Υφιστάμενη κατάσταση.....	41
6.2 Ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση του Πυλώνα.....	43
6.3 Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης.....	44
6.4 Στρατηγικοί στόχοι.....	46
6.5 Σχέδιο Δράσης.....	47
6.6 Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας.....	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	49
A. Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας για την ΠΕΦ στην Κύπρο.....	49
B. Εφαρμογή Στρατηγικού Στόχου 2.2.3.....	57
Γ. Σχεδιάγραμμα Συστήματος Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ.....	59

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΤΑ	Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΓΤΠ	Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
ΔΔΕ	Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΠΑΝΑ	Επιτροπή Προστασίας Ατόμων με Νοητική Αναπηρία
ΚΕΠΑ	Κέντρο Παραγωγικότητας
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
ΠΕΦ	Προδημοτική Εκπαίδευση και Φροντίδα
ΣΑΑ	Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
ΤΕΣ	Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων
ΤΚΕΑΑ	Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες
ΥΔΕΠ	Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας
ΥΕΚΑ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
ΥΚΕ	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας
ΥΠΑΝ	Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
ΥΠΟΙΚ	Υπουργείο Οικονομικών
ΥΣ	Υπουργικό Συμβούλιο
ΥΥ	Υπουργείο Υγείας
ΥΦΕΚΨΠ	Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής
ΥφΚΠ	Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας
UNICEF	Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά

Χαιρετισμός Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Προδημοτική Εκπαίδευση και Φροντίδα (ΠΕΦ) αποτελούν μια κεντρική, μακροπρόθεσμη πολιτική επιλογή της Κυβέρνησης, με σαφή κοινωνικό, αναπτυξιακό και εκπαιδευτικό προσανατολισμό. Στόχος είναι η δημιουργία στέρεων βάσεων στα πρώτα και πιο καθοριστικά χρόνια της ζωής των παιδιών, συμβάλλοντας σε ένα πιο δίκαιο, ποιοτικό και αποτελεσματικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Η ΠΕΦ αντιμετωπίζεται ως βασικός πυλώνας κοινωνικής συνοχής και εκπαιδευτικής ανάπτυξης, με καθοριστική συμβολή στη μείωση των ανισοτήτων, στη σχολική επιτυχία των παιδιών και στη στήριξη των οικογενειών, ενισχύοντας παράλληλα τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Η Στρατηγική διαμορφώθηκε μέσα από θεσμική και διυπουργική συνεργασία και αποσκοπεί στη θέσπιση ενός ενιαίου, συνεκτικού και εφαρμόσιμου πλαισίου για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών ΠΕΦ για όλα τα παιδιά από τη γέννηση έως τα έξι χρόνια, χωρίς αποκλεισμούς. Ευθυγραμμίζεται με τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις, τις δεσμεύσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τους αναθεωρημένους στόχους της Βαρκελώνης για το 2030, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας.

Το συνοδευτικό Σχέδιο Δράσης είναι κοστολογημένο, ρεαλιστικό και χρονικά προσδιορισμένο, διασφαλίζοντας ότι η πολιτική δέσμευση μεταφράζεται σε μετρήσιμα και αξιολογήσιμα αποτελέσματα, προς όφελος των παιδιών, των οικογενειών και της κοινωνίας στο σύνολό της.

Δρ Αθηνά Μιχαηλίδου
Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Χαιρετισμός Υφυπουργού Κοινωνικής Πρόνοιας

Η Προδημοτική Εκπαίδευση και Φροντίδα (ΠΕΦ) αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα της εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής, καθώς συνιστά το πρώτο και καθοριστικό στάδιο της μαθησιακής, συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης του παιδιού.

Η πρώτη Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την ΠΕΦ, θέτει αφενός στο επίκεντρο το παιδί και την οικογένεια και αφετέρου αποτυπώνει τον ανθρωποκεντρικό προσανατολισμό της Πολιτείας για συστηματική αντιμετώπιση των υφιστάμενων προκλήσεων, ώστε η ΠΕΦ να καταστεί προσβάσιμη, οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας, με τρόπο που να μην εισάγονται διακρίσεις.

Μέσα από την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης επιδιώκεται η αύξηση της συμμετοχής όλων των παιδιών και ειδικότερα των παιδιών που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, καθώς και η διασφάλιση υπηρεσιών ΠΕΦ υψηλής ποιότητας για όλα τα παιδιά, η εξασφάλιση της οικονομικής προσιτότητας και προσβασιμότητας υπηρεσιών ΠΕΦ, η αναβάθμιση του θεσμού του κατ' οίκον παιδοκόμου και η δημιουργία και θωράκιση μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης της ΠΕΦ. Στοχεύει σε πιο δίκαιες συνθήκες εργασίας και σε αναβάθμιση των δεξιοτήτων του προσωπικού ΠΕΦ.

Η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την ΠΕΦ είναι αποτέλεσμα διυπουργικής και διυπηρεσιακής συνεργασίας, που αναπτύχθηκε στη βάση των παραδοτέων Έργου που υλοποιήθηκε από τη UNICEF σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τη χρηματοδότηση της ΕΕ. Εναρμονίζεται πλήρως με τις συστάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ για το 2030 και συμβάλλει στην υλοποίηση δεσμεύσεων της Κυβέρνησης στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021–2026 και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα Παιδιά 2022–2030.

Το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας, που συνοδεύει το έγγραφο είναι πλήρως ευθυγραμμισμένο με τους Στρατηγικούς στόχους και δράσεις. Θέτει τα θεμέλια για την αξιολόγηση του τομέα της ΠΕΦ και αναμένεται να στηρίξει στοχευμένες μελλοντικές μεταρρυθμίσεις και εξελίξεις στον τομέα.

Κλέα Χατζηστεφάνου – Παπαέλληνα
Υφυπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας

1. Εισαγωγή

1.1 Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου

Το ΥΣ, μετά από Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (εφεξής ΥΠΑΝ) και του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας (εφεξής ΥφΚΠ) με την Απόφαση του με αρ. 97.148, ημερ. 06/11/2024, ενέκρινε:

- I. Τη σύσταση Επιτροπής, αποτελούμενης από τους Υπουργούς Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας και την Υφυπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας.
- II. Τη σύσταση Υπηρεσιακής Επιτροπής, αποτελούμενης από τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας ή εκπροσώπους τους, σύμφωνα με την εμπλοκή τους σε τομείς που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 8 της Πρότασης, για την ετοιμασία Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης και τη μετέπειτα υποβολή τόσο της Εθνικής Στρατηγικής όσο και του Σχεδίου Δράσης στην Επιτροπή για έγκριση και υποβολή στο Υπουργικό Συμβούλιο.

1.2 Σύσταση Υπηρεσιακής Επιτροπής

Η Υπηρεσιακή Επιτροπή συστάθηκε και ξεκίνησε εργασίες στις 31/01/2025. Αποτελείται από τους:

1. Γενικό Διευθυντή ΥφΚΠ.
2. Γενικό Διευθυντή ΥΕΚΑ.
3. Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης ΥΠΑΝ.
4. Εκπρόσωπο του ΥφΚΠ.
5. Τρείς εκπρόσωπους του ΥΠΑΝ.
6. Τρεις εκπρόσωπους των ΥΚΕ.
7. Εκπρόσωπο του ΥΥ.
8. Εκπρόσωπο του ΤΕΣ.
9. Εκπρόσωπο του ΚΕΠΑ.
10. Εκπρόσωπο του ΤΚΕΑΑ.
11. Εκπρόσωπο της ΥΔΕΠ.

1.3 Μεθοδολογία

Το συντονισμό της ετοιμασίας της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ ανέλαβε το ΥφΚΠ. Η Υπηρεσιακή Επιτροπή συνήλθε συνολικά σε 13 συνεδρίες κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2025. Λήφθηκαν συνεισφορές από όλα τα Υπουργεία/ Υπηρεσίες/ Τμήματα.

Βάση των συναντήσεων και εργασιών της Υπηρεσιακής Επιτροπής αποτέλεσαν τα παραδοτέα του διετούς Έργου *“Υποστήριξη της Επέκτασης και Στρατηγικής Ανάπτυξης της Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας στην Κύπρο”*, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και υλοποιήθηκε από τη UNICEF, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του Προγράμματος «Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης» (TSI-Technical Support Instrument) της ΕΕ και τις εργασίες του ηγήθηκαν οι ΥΚΕ του ΥφΚΠ και η ΔΔΕ του ΥΠΑΝ.

Συμφωνήθηκε όπως, η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την ΠΕΦ στηρίζεται σε πέντε πυλώνες, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ποιότητας που δημοσιεύτηκε στο πλαίσιο της Σύστασης του Συμβουλίου της ΕΕ για την ΠΕΦ του 2019 (2019/C 189/02)¹ και σύμφωνα με τις συστάσεις του Έργου: *“Υποστήριξη της Επέκτασης και Στρατηγικής Ανάπτυξης της Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας στην Κύπρο”*: τη **Διακυβέρνηση, Πρόσβαση, Παιδαγωγικό Πλαίσιο, Εργατικό Δυναμικό και Παρακολούθηση και Αξιολόγηση**.

Η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης ευθυγραμμίζονται με το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας για την ΠΕΦ για την ανάπτυξη, παρακολούθηση και αξιολόγηση της ΠΕΦ. Το στηρίζουν δηλώσεις και δείκτες ποιότητας που οργανώθηκαν με βάση τους πέντε πυλώνες. Η εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Ποιότητας έχει ως στόχο την επίτευξη των δηλώσεων ποιότητας, οι οποίες ορίζουν τα προσδοκώμενα πρότυπα ποιότητας. Κάθε δήλωση ποιότητας ορίζεται περαιτέρω, από έναν αριθμό δεικτών ποιότητας: είτε με δομικούς δείκτες είτε/ και με δείκτες ποιότητας της διεργασίας. Κάθε δείκτης ποιότητας αναμένεται να εφαρμόζεται, παρακολουθείται και αξιολογείται είτε σε κεντρικό επίπεδο είτε σε επίπεδο δομών της ΠΕΦ. Για περαιτέρω πληροφόρηση για το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας της ΠΕΦ δείτε το Παράρτημα Α.

¹ Council of the European Union (2019). Council Recommendation of 22 May 2019 on High-Quality Early Childhood Education and Care Systems/. ST/9014/2019/INIT.

Το προσχέδιο της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ αναρτήθηκε προς δημόσια διαβούλευση από το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας στις 16 Σεπτεμβρίου 2025 η οποία έληξε στις 7 Οκτωβρίου 2025. Το τελικό κείμενο, όπως διαμορφώθηκε μετά το πέρας της δημόσιας διαβούλευσης, περιλαμβάνει 30 δράσεις προς υλοποίηση από τον δημόσιο τομέα. Η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την ΠΕΦ υιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 10 Δεκεμβρίου 2025 (Αρ. Πρότασης 1377/2025).

1.4 Σημαντικότητα υιοθέτησης Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ στην Κύπρο

Πρόκειται για την πρώτη Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης που αφορά την ΠΕΦ της Κύπρου και μια από τις εμβληματικές δράσεις του ΥΠΑΝ και του ΥφΚΠ. Αποτελεί Ορόσημο του Άξονα Πολιτικής 5.2 του ΣΑΑ 2021-2026 στο πλαίσιο της Επένδυσης 2 «Δημιουργία Πολυδύναμων Κέντρων για τα Παιδιά και Κέντρων Φροντίδας Παιδιών» (C5.2I2) και έχει, επίσης, περιληφθεί ως δράση στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Θέσπιση Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά για το 2022-2030.

Η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την ΠΕΦ κατευθύνει, μεταξύ άλλων, νέες δράσεις για τα παιδιά με αναπηρίες και βρίσκεται σε συνέργεια με την Αναθεωρημένη Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία 2024-2028 που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο 2024, καθώς και με την πρώτη Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για τον Αυτισμό 2024-2024 που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Απρίλιο 2024.

Η υιοθέτηση της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ, αναμένεται να συμβάλει στην συστημική αντιμετώπιση των προκλήσεων που παρουσιάζει ο συγκεκριμένος τομέας στη χώρα μας, για την επίτευξη της αύξησης της συμμετοχής παιδιών σε **προσβάσιμη, οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας ΠΕΦ**, σύμφωνα με τους Αναθεωρημένους στόχους της Βαρκελώνης για το 2030 στους οποίους αναφέρεται η Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ του 2022².

² Council of the European Union (2022) Council Recommendation of 8 December 2022 on early childhood education and care: the Barcelona targets for 2030 (2022/C 484/01).

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τα παιδιά έχουν το δικαίωμα πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και καλής ποιότητας ΠΕΦ, καθώς και δικαίωμα προστασίας από τη φτώχεια [Αρχή 11 (α)]. Τα παιδιά που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα δικαιούνται ειδικά μέτρα για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών [Αρχή 11 (β)].

Η σημασία της ΠΕΦ για τα παιδιά αναδεικνύεται μέσα από διάφορες πρωτοβουλίες της ΕΕ. Η Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ του 2019, σχετικά με τα συστήματα ΠΕΦ (2019/C 189/02), καθοδηγεί τα Κράτη - Μέλη στη βελτίωση των υπηρεσιών ΠΕΦ και υπογραμμίζει ότι οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να είναι συμπεριληπτικές, προσβάσιμες, οικονομικά προσιτές και υψηλής ποιότητας. Η Σύσταση συνέβαλε σημαντικά στην επίτευξη μιας ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για ένα σύνολο σημαντικών ελάχιστων προτύπων ποιότητας για την ΠΕΦ. Επιπλέον, καθιερώνει το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ποιότητας: ένα σύνολο κατευθυντήριων αρχών για την ανάπτυξη συστημάτων και υπηρεσιών υψηλής ποιότητας της ΠΕΦ και παρέχει δηλώσεις ποιότητας για πέντε σημαντικούς πυλώνες: τη Διακυβέρνηση, Πρόσβαση, Παιδαγωγικό Πλαίσιο, Εργατικό Δυναμικό και την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση.

Η Ανά Χώρα Σύσταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του 2019 (COM(2019) 513 final), η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για την Κύπρο, επεσήμανε ότι η συμμετοχή στην ΠΕΦ δεν είναι πλέον οικονομικά προσιτή για τα νοικοκυριά, καθώς το εισόδημά τους μειώθηκε κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης με ταχύτερο ρυθμό από τις δαπάνες για την παιδική φροντίδα (CSR3). Σύμφωνα με την Έκθεση Ανά Χώρα του 2020 για την Κύπρο (SWD (2020) 512 final), η οποία δημοσιεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και αφορά την πρόοδο της ανωτέρω Σύστασης για την ΠΕΦ, σημειώθηκε περιορισμένη πρόοδος, καθώς τα υποστηρικτικά μέτρα για μια οικονομικά προσιτή ΠΕΦ εξακολουθούσαν να είναι ανεπαρκή. Η διαθεσιμότητα της οικονομικά προσιτής και προσβάσιμης φροντίδας για παιδιά, αποτελεί τομέα όπου παρουσιάζονται αποκλίσεις, αφού η δωρεάν/χαμηλού κόστους φροντίδα για παιδιά παρέχεται σε περιορισμένο βαθμό, στοιχείο που δημιουργεί δυσανάλογη επιβάρυνση για τις οικογένειες. Η εν λόγω Σύσταση θέτει την ΠΕΦ ως τομέα προτεραιότητας με στόχο την αύξηση της συμμετοχής των παιδιών, ειδικότερα για τις ηλικίες από μηδέν έως και τριών χρονών.

Στο ψήφισμα του Συμβουλίου της ΕΕ περί Στρατηγικού Πλαισίου για την Ευρωπαϊκή Συνεργασία στον Τομέα της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και Πέραν Αυτού (2021-2030) (2021/C 66/01), περιλαμβάνεται στόχος για συμμετοχή στην ΠΕΦ τουλάχιστον του 96% των παιδιών ηλικίας από τριών χρονών μέχρι την ηλικία της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε επίπεδο Ένωσης.

Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Στρατηγική της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (COM(2021) 142 final της 24^{ης} Μαρτίου 2021) περιλαμβάνει μια σειρά από βασικές δράσεις που θα πρέπει να αναλάβει η Επιτροπή για την καλύτερη προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και αναγνωρίζει τον επωφελή ρόλο της ΠΕΦ για τη γνωστική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών.

Η Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ της 14^{ης} Ιουνίου 2021, για τη Θέσπιση Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα παιδιά (ST/9106/2021/INIT), έχει θέσει ως στόχο να διασφαλίσει ότι τα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού έχουν ελεύθερη και αποτελεσματική πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της ΠΕΦ, σε όλες τις περιφέρειες, μεταξύ άλλων, στις απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές.

Οι Αναθεωρημένοι στόχοι της Βαρκελώνης μέχρι το 2030, οι οποίοι δημοσιεύτηκαν στο πλαίσιο της Σύστασης του Συμβουλίου της ΕΕ του 2022³ (2022/C 484/01) προτείνουν, μεταξύ άλλων, όπως τα Κράτη- Μέλη αυξήσουν τη συμμετοχή των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών στο 45% και το ποσοστό συμμετοχής παιδιών ηλικίας από τριών χρονών μέχρι την ηλικία έναρξης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης να φθάσει τουλάχιστον το ποσοστό του 96% μέχρι το 2030. Τα Κράτη - Μέλη που δεν πέτυχαν το στόχο που έθεσε το Συμβούλιο της ΕΕ το 2002⁴ για επίτευξη ποσοστού συμμετοχής 33% για την ηλικιακή ομάδα από μηδέν έως τριών χρονών στην ΠΕΦ, ανάμεσα στα οποία και η Κύπρος, καλούνται να αυξήσουν τη συμμετοχή τους μέχρι το 2030 κατά τουλάχιστον 45%, (εάν και εφόσον το ποσοστό συμμετοχής κυμαίνεται μεταξύ 20% και

³ Council of the European Union (2022) Council Recommendation of 8 December 2022 on early childhood education and care: the Barcelona targets for 2030 (2022/C 484/01).

⁴ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, Συμπεράσματα της Προεδρίας, 15-16 Μαρτίου 2002

33%), ή τουλάχιστον έως ότου επιτευχθεί ποσοστό συμμετοχής του 45%. Το ποσοστό που η Κύπρος καλείται να φτάσει μέχρι το 2030, σύμφωνα με τα πιο πάνω είναι το 38,8% για την ηλικιακή ομάδα παιδιών από μηδέν έως τριών χρονών.

Περαιτέρω, η Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ του 2022 (2022/C 484/01) υποβάλλει συστάσεις προς τα Κράτη-Μέλη, μεταξύ άλλων, για λήψη στοχευμένων μέτρων αύξησης της συμμετοχής παιδιών από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, μέτρων διασφάλισης παροχής υπηρεσιών ΠΕΦ υψηλής ποιότητας για όλα τα παιδιά, μέτρα διασφάλισης της οικονομικής προσιτότητας της ΠΕΦ, της προσβασιμότητας με τρόπο που να μην εισάγονται διακρίσεις, συμπληρωματικών υπηρεσιών και εξωσχολικής φροντίδας, ποιοτικής απασχόλησης, δίκαιων συνθηκών εργασίας και αναβάθμισης δεξιοτήτων του προσωπικού ΠΕΦ, μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Σύμφωνα με την τελευταία Ανά Χώρα Έκθεση για την Κύπρο, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για το 2024 (SWD(2024) 613 final), το ποσοστό συμμετοχής παιδιών ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών στην ΠΕΦ για το 2022, μειώθηκε στο 24,4%, κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες από το 2021 (27,4%) και αναμένεται ότι τόσο το ΣΑΑ όσο και η στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου θα συμβάλουν στην αύξηση της προσβασιμότητας παιδιών στη ΠΕΦ, ενώ η συνέχιση εφαρμογής των δράσεων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Θέσπιση Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά, παράλληλα με την εφαρμογή επιπρόσθετων μέτρων θα συμβάλουν στη σημείωση προόδου σε ότι αφορά την αντιμετώπιση των προκλήσεων της ΠΕΦ μέχρι το 2030.

Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία της Eurostat για την Κύπρο που αφορούν το ποσοστό συμμετοχής παιδιών στην ΠΕΦ για το 2024, το ποσοστό των παιδιών της ηλικιακής ομάδας από μηδέν έως τριών που συμμετέχουν στην ΠΕΦ ανήλθε στο 40,2%, ξεπερνώντας κατά 1,4 ποσοστιαίες μονάδες τον στόχο του 38,8% που τέθηκε για να φθάσει η Κύπρος μέχρι το 2030.

1.5 Όραμα και Αρχές

Το κοινό όραμα που διέπει τον τομέα της ΠΕΦ είναι η διασφάλιση της πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας ΠΕΦ για όλα τα παιδιά από τη γέννηση έως και την ηλικία των έξι χρονών, χωρίς αποκλεισμούς, καθώς και η υποστήριξη της ολιστικής ανάπτυξης του

παιδιού, δίνοντας έμφαση στην παιδοκεντρική εκπαίδευση και φροντίδα, τη συμμετοχή του παιδιού, της οικογένειάς και της ευρύτερης κοινότητας και στη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων με πρώτιστο μέλημα το συμφέρον του παιδιού.

Οι Αρχές της ΠΕΦ είναι οι ακόλουθες:

- Παροχή υψηλής ποιότητας ΠΕΦ για την προώθηση της υγιούς, ολόπλευρης ανάπτυξης και ευημερίας των παιδιών.
- Διασφάλιση της πρόσβασης όλων των παιδιών στην ΠΕΦ, λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα του κάθε παιδιού στην εκπαίδευση και φροντίδα, όπως και τη συμμετοχή του στη λήψη αποφάσεων που το αφορούν και το επηρεάζουν.
- Κατάλληλα εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό σε υποστηρικτικές συνθήκες εργασίας με συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη.
- Συμμετοχή των γονέων/ κηδεμόνων, της κοινότητας και όλων των εμπλεκόμενων φορέων στη διασφάλιση των καλύτερων δυνατών συνθηκών για την ανάπτυξη και την εξέλιξη των παιδιών.
- Συστηματική και τεκμηριωμένη αξιολόγηση των υπηρεσιών ΠΕΦ, ως καθοριστικός μηχανισμός βελτίωσης της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και φροντίδας.

2. Πυλώνας: Διακυβέρνηση

2.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Η διακυβέρνηση της ΠΕΦ παρουσιάζει την ιδιαιτερότητα ενός διττού και παράλληλου συστήματος, όπου οι δύο αρμόδιες Αρχές (το ΥΠΑΝ και το ΥΦΚΠ) έχουν επιμερισμένες αρμοδιότητες, βάσει ξεχωριστών νομικών πλαισίων που διέπουν τη λειτουργία δημόσιων και ιδιωτικών νηπιαγωγείων, των ιδιωτικών και κοινοτικών (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών και της κατ' οίκον φροντίδας.

Βάσει του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, η λειτουργία, η εγγραφή και η επιθεώρηση των δημόσιων και ιδιωτικών νηπιαγωγείων για παιδιά ηλικίας από τριών έως έξι χρονών αποτελεί αρμοδιότητα της ΔΔΕ του ΥΠΑΝ, σύμφωνα με τους περί Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (Υποχρεωτική Φοίτηση και Παροχή Δωρεάν Παιδείας) Νόμους του 1993 έως 2024 και τον περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμο του 2019 [Ν. 147(Ι)/2019] αντίστοιχα. Παράλληλα, η λειτουργία, η εγγραφή και η επιθεώρηση

(βρεφο)παιδοκομικών σταθμών και των κατ' οίκον παιδοκόμων, που παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας σε παιδιά από τη γέννηση μέχρι την ηλικία των τεσσάρων χρονών και πέντε μηνών, αποτελεί αρμοδιότητα των ΥΚΕ του ΥφΚΠ, σύμφωνα με τους περί Παιδίων Νόμους (ΚΕΦ. 352), το περί Παιδίων (Παιδοκομικοί Σταθμοί) Διάταγμα Κ.Δ.Π 262/2011 και το περί Παιδίων (Παιδοκομικοί Σταθμοί) (Τροποποιητικό) Διάταγμα Κ.Δ.Π 247/2025 δυνάμει του άρθρου 29 (4) του Νόμου.

Ως εκ τούτου, οι δύο Αρχές είναι αρμόδιες για την εγγραφή προγραμμάτων ΠΕΦ για τις ηλικίες από τριών έως τεσσάρων χρονών και πέντε μηνών, βάσει ξεχωριστών νομοθετικών πλαισίων. Αυτό σημαίνει, ότι τα παιδιά της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας, επιτρέπεται να φοιτούν σε (βρεφο)παιδοκομικούς σταθμούς ή σε κατ' οίκον παιδοκόμους ή να φοιτούν σε νηπιαγωγεία.

Επίσης, τα νηπιαγωγεία (δημόσια, κοινοτικά, ιδιωτικά), τα οποία παρέχουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε παιδιά ηλικίας από τριών έως έξι χρονών και επιλέγουν να επεκτείνουν τη λειτουργία τους (δηλ. μετά τη λήξη του εκπαιδευτικού προγράμματος του ΥΠΑΝ στις 13.05 ή κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών), πρέπει να είναι εγγεγραμμένα ως νέοι παιδοκομικοί σταθμοί στις ΥΚΕ και να επιθεωρούνται από αυτές.

Με βάση τα στοιχεία που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα των ΥΚΕ⁵ σήμερα λειτουργούν 404 εγκεκριμένοι (βρεφο)παιδοκομικοί σταθμοί: (κοινοτικά/ ΜΚΟ: 72, ιδιωτικά: 328, κρατικά: 4) και 101 κατ' οίκον Παιδοκόμοι. Λειτουργούν, επίσης, 275 δημόσια νηπιαγωγεία, 64 κοινοτικά νηπιαγωγεία και 193 ιδιωτικά νηπιαγωγεία⁶.

Στα παραδοτέα του Έργου «Υποστήριξη της Επέκτασης και Στρατηγικής Ανάπτυξης της Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας στην Κύπρο» περιλαμβάνεται παρουσίαση των δυνατών και αδύνατων σημείων του τομέα της διακυβέρνησης της ΠΕΦ, κατόπιν χαρτογράφησης της προσφοράς και της ζήτησης υπηρεσιών ΠΕΦ. Τα αποτελέσματα της χαρτογράφησης της προσφοράς και της ζήτησης καταδεικνύουν ότι, το διττό σύστημα διακυβέρνησης στην ΠΕΦ δημιουργεί σημαντικές αποκλίσεις ως προς τους σκοπούς και τους στόχους του τομέα της ΠΕΦ καθώς και, ως προς τις

⁵ Στοιχεία 21.05.2025. <http://www.dmsw.gov.cy/dmsw/sws.nsf/All/56D83CFD367174B1C22589DC003D5615?OpenDocument>
<http://www.dmsw.gov.cy/dmsw/sws.nsf/All/D174BB895EA78B26C22589DC0024F100?OpenDocument>

⁶https://sch.cy/mc/407/statistika_el.pdf

πολιτικές και στρατηγικές που αφορούν την παροχή υπηρεσιών ΠΕΦ. Δημιουργούν εμπόδια στην ίση πρόσβαση όλων των παιδιών σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, στη συνοχή των παρεχόμενων υπηρεσιών και στις ευκαιρίες που έχει το προσωπικό της ΠΕΦ για τη μετάδοση της γνώσης και εμπειρίας τους μέσα από τη συνεργασία. Οδηγεί δε, στη διαμόρφωση διαφορετικών πεπιοθησεων και στάσεων του ευρύτερου κοινού ως προς τα διάφορα στάδια της ΠΕΦ.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ
Παροχή δωρεάν, υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης σε όλα τα παιδιά από την ηλικία των τεσσάρων χρονών και πέντε μηνών.	Απουσία μηχανισμού συντονισμού μεταξύ των δύο αρμόδιων Αρχών (ΥφΚΠ και ΥΠΑΝ) σε θέματα που αφορούν τον τομέα της ΠΕΦ.
Παροχή οικονομικής βοήθειας σε οικογένειες με παιδιά ηλικίας έως τεσσάρων χρονών βάσει κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων μέσω του Σχεδίου Επιδότησης Διδάκτρων και Σίτισης Παιδιών μέχρι τεσσάρων χρονών.	Διαφορετικοί νόμοι, κανονισμοί, πρότυπα και διαδικασίες που εφαρμόζονται από τις δύο αρμόδιες κρατικές Αρχές.
Παροχή οικονομικής βοήθειας σε οικογένειες με παιδιά ηλικίας από τεσσάρων χρονών μέχρι του ορίου της ηλικίας της δωρεάν υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης μέσω του Σχεδίου Επιδότησης Διδάκτρων Παιδιών ηλικίας από τεσσάρων (4) χρονών μέχρι του ορίου της ηλικίας της δωρεάν υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης ⁷ .	Απουσία ενιαίας εθνικής στρατηγικής για το σύνολο του τομέα της ΠΕΦ, δηλαδή για τα παιδιά από μηδέν έως έξι χρονών.
Παροχή ετήσιας χρηματοδότησης σε ΜΚΟ (ΜΚΟ) και ΑΤΑ μέσω κρατικών ενισχύσεων για τη λειτουργία (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών.	Απουσία νομικού πλαισίου που να προβλέπει στην ανάπτυξη ουσιαστικών και συμμετοχικών σχέσεων μεταξύ των δομών της ΠΕΦ με τις οικογένειες και την κοινότητα και περιορισμένη συμμετοχή γονέων στο σύνολο του τομέα και ιδιαίτερα για παιδιά ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών.

Με σκοπό την αντιμετώπιση των προκλήσεων της ΠΕΦ, το ΥφΚΠ βρίσκεται στο στάδιο ετοιμασίας νέου νομοσχεδίου που θα εκσυγχρονίσει την υφιστάμενη νομοθεσία (περί Παιδιών Νόμος, Κεφ. 352 και ΚΔΠ 262/2011 και Κ.Δ.Π 247/2025) για την παιδική φροντίδα και προστασία στην Κύπρο, και θέματα που άπτονται των Στρατηγικών στόχων και δράσεων του υπό αναφορά Πυλώνα της ΠΕΦ θα ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο λειτουργίας των (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών και των κατ' οίκον παιδοκόμων.

⁷ https://www.wbas.dmsw.gov.cy/dmsw/ydep.nsf/grands11_el/grands11_el?OpenDocument

1.2 Στρατηγικοί στόχοι

Οι Στρατηγικοί στόχοι και δράσεις για τον Πυλώνα Διακυβέρνηση αποσκοπούν στην προώθηση κοινού οράματος για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών της ΠΕΦ σε όλα τα παιδιά, ηλικίας από μηδέν έως και έξι χρονών, το οποίο βασίζεται στα δικαιώματα και τις ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών τους. Προκειμένου να γίνει αυτό εφικτό, χρειάζεται η εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα συμβάλουν στην εξάλειψη υφιστάμενων εμποδίων για ίση πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για όλα τα παιδιά.

Οι Στρατηγικοί στόχοι είναι:

2.2.1	Έγκριση του κοινού οράματος του τομέα της ΠΕΦ.
2.2.2	Διάδοση και ενημέρωση του κοινού οράματος της ΠΕΦ σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών.
2.2.3	Ανάθεση της αρμοδιότητας της παροχής υπηρεσιών της ΠΕΦ για παιδιά ηλικίας από τριών έως και έξι χρονών, από το ΥφΚΠ στο ΥΠΑΝ ⁸ .
2.2.4	Συστηματική συνεργασία όλων των αρμόδιων Αρχών για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών της ΠΕΦ σε παιδιά από τη γέννηση έως και έξι χρονών.
2.2.5	Παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ ⁹ .

1.3 Σχέδιο Δράσης

A/A	Δράσεις	Αρμόδιοι/ Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα	Εκτιμώμενο κόστος/ Πηγή χρηματοδότησης
1.	Έγκριση και υιοθέτηση της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης κατόπιν υποβολής σχετικής Πρότασης από το ΥφΚΠ και ΥΠΑΝ.	ΥΣ, ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ	Q4 2025	-
2.	Δράσεις Επικοινωνίας για την προώθηση και εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ / ΓΤΠ	2026	€10.000

⁸ Περαιτέρω αναφορά και επεξήγηση του στρατηγικού στόχου 2.2.3 στο σημείο 3. β) του Σχεδίου Δράσης 2.3 και στο Παράρτημα Β.

⁹ Περαιτέρω ανάλυση του στρατηγικού στόχου 2.2.6 στο Κεφάλαιο 6 Πυλώνας Παρακολούθηση και Αξιολόγηση.

3.	α) Σύσταση Ενδουπηρεσιακής Ομάδας ΥΠΑΝ και ΥφΚΠ με στόχο την ομαλή ανάθεση της αρμοδιότητας της παροχής υπηρεσιών της ΠΕΦ για παιδιά ηλικίας από τριών έως και έξι χρονών, από το ΥφΚΠ στο ΥΠΑΝ.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ ΥΚΕ	2026	-
	β) Ετοιμασία και υποβολή Πρότασης στο ΥΣ για τη μετακίνηση και εγγραφή των επηρεαζόμενων τμημάτων των (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών της ηλικιακής ομάδας από τριών χρόνων και άνω από το ΥφΚΠ στο ΥΠΑΝ, με πλήρη συμμόρφωση με τις πρόνοιες του περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμου, με ειδικές ρυθμίσεις ¹⁰ .	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ ΥΚΕ	2026	-
	γ) Τροποποίηση του περί Παιδίων Νόμου (Κεφ. 352) και του περί Παιδίων (Παιδοκομικοί Σταθμοί) Διατάγματος του 2011 (Κ.Δ.Π. 262/2011) και του περί Παιδίων (Παιδοκομικοί Σταθμοί)(Τροποποιητικό) Διάταγμα του 2025 (Κ.Δ.Π 247/2025).	ΥφΚΠ/ΥΚΕ	2025- 2026	-
	δ) Δράσεις ενημέρωσης των νομοθετικών αλλαγών στους παρόχους ΠΕΦ.	ΥφΚΠ/ΥΚΕ	2026-2027	€5.000
4.	Θεσμοθέτηση διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ συναρμόδιων Αρχών για τον τομέα της ΠΕΦ.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ	2026	-
5.	Σύσταση Καθοδηγητικής Επιτροπής και Υπηρεσιακής Επιτροπής με απόφαση ΥΣ με όρους εντολής την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης, περιλαμβανομένου και του Εθνικού Πλαισίου Ποιότητας της ΠΕΦ ¹¹ .	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ, ΥΠΟΙΚ, ΥΕΚΑ, ΥΥ/ΥΣ	2026	-

¹⁰ Για τη μετακίνηση και εγγραφή των επηρεαζόμενων τμημάτων από το ΥφΚΠ στο ΥΠΑΝ δείτε Παράρτημα Β.

¹¹ Περαιτέρω ανάλυση της δράσης 6 στο Κεφάλαιο 6 Πυλώνας Παρακολούθηση και Αξιολόγηση.

2.4 Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας

Οι Δηλώσεις Ποιότητας του Πυλώνα Διακυβέρνηση και οι Δομικοί Δείκτες Ποιότητας που καθορίστηκαν για την επίτευξή τους, έχουν ως ακολούθως:

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
1. Το νομοθετικό πλαίσιο και το πλαίσιο πολιτικής προωθούν την παροχή υψηλής ποιότητας, προσβάσιμης, οικονομικά προσιτής και χωρίς αποκλεισμούς ΠΕΦ με την απαραίτητη χρηματοδότηση.	Ορίζονται πρότυπα κτιριακών εγκαταστάσεων και υποδομών της ΠΕΦ, καθώς και τρόπος λειτουργίας των προγραμμάτων της ΠΕΦ.
2. Το νομοθετικό πλαίσιο καθορίζει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες για την επίτευξη του κοινού οράματος για την ΠΕΦ.	Τίθενται σαφείς στόχοι, ρόλοι και υποχρεώσεις για τα αρμόδια και εμπλεκόμενα πρόσωπα και Φορείς σε ολόκληρο τον τομέα της ΠΕΦ.

3. Πυλώνας: Πρόσβαση

3.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Σύμφωνα με τους Αναθεωρημένους στόχους της Βαρκελώνης για το 2030¹², η **αύξηση της πρόσβασης στην ΠΕΦ για κάθε παιδί εξακολουθεί να αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση, σε συνδυασμό πάντα με τη διασφάλιση ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται**. Η Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ του 2022 (2022/C 484/01) υποβάλλει περαιτέρω συστάσεις προς τα Κράτη - Μέλη, μεταξύ άλλων, για λήψη στοχευμένων μέτρων αύξησης της συμμετοχής παιδιών από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, μέτρων διασφάλισης της υπηρεσιών ΠΕΦ υψηλής ποιότητας για όλα τα παιδιά, μέτρων διασφάλισης της οικονομικής προσιτότητας της ΠΕΦ, της προσβασιμότητας με τρόπο που να μην εισάγονται διακρίσεις, συμπληρωματικών υπηρεσιών και εξωσχολικής φροντίδας και ποιοτικής απασχόλησης.

¹² Council of the European Union (2022) Council Recommendation of 8 December 2022 on early childhood education and care: the Barcelona targets for 2030 (2022/C 484/01).

Το ποσοστό συμμετοχής που η Κύπρος καλείται να φτάσει για την ηλικιακή ομάδα παιδιών από μηδέν έως τριών χρονών, είναι το 38,8%, ενώ για την ηλικιακή ομάδα παιδιών από τριών μέχρι την ηλικία έναρξης της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι το 96%, μέχρι το 2030. Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία της Eurostat για την Κύπρο που αφορούν το ποσοστό συμμετοχής παιδιών στην ΠΕΦ για το 2024, το ποσοστό των παιδιών της ηλικιακής ομάδας από μηδέν έως τριών που συμμετέχουν στην ΠΕΦ ανήλθε ήδη στο 40,2 %, ξεπερνώντας κατά 1,4 ποσοστιαίες μονάδες τον στόχο του 38,8% που τέθηκε για να φθάσει η Κύπρος μέχρι το 2030.

Σύμφωνα με τα παραδοτέα του διετούς Έργου «Υποστήριξη της Επέκτασης και Στρατηγικής Ανάπτυξης της Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας στην Κύπρο», τα δυνατά σημεία και οι κυριότερες προκλήσεις του Πυλώνα Πρόσβαση συνοψίζονται πιο κάτω:

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ
Παροχή δωρεάν, υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης σε όλα τα παιδιά από την ηλικία 4 χρονών και 5 μηνών.	Η κατανομή των υπηρεσιών της ΠΕΦ δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις ανά περιοχή απαιτήσεις και δημογραφικές αλλαγές.
Παροχή οικονομικής βοήθειας σε οικογένειες με παιδιά ηλικίας έως 4 χρονών βάσει κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων μέσω του Σχεδίου Επιδότησης Διδάκτρων και Σίτισης Παιδιών ηλικίας μέχρι τεσσάρων χρονών.	Περιορισμένη παροχή υπηρεσιών ΠΕΦ για τις χαμηλότερες ηλικιακές ομάδες, ιδίως για τα παιδιά από μηδέν έως τριών χρονών.
Παροχή οικονομικής βοήθειας σε οικογένειες με παιδιά ηλικίας από τεσσάρων χρονών μέχρι του ορίου της ηλικίας της δωρεάν υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης μέσω του Σχεδίου Επιδότησης Διδάκτρων Παιδιών ηλικίας άνω των τεσσάρων (4) ετών και μέχρι του ορίου της ηλικίας της δωρεάν υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης	Οι υπηρεσίες της ΠΕΦ δεν είναι πάντα οικονομικά προσιτές για τις οικογένειες με παιδιά ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών, παρά την επέκταση των δύο Σχεδίων Επιχορήγησης Διδάκτρων τα οποία καλύπτουν παιδιά ηλικίας από μηδέν μέχρι την ηλικία της δωρεάν υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης.
Τα υφιστάμενα μέτρα και πρωτοβουλίες της προδημοτικής εκπαίδευσης (ΥΠΑΝ) για τη στήριξη της εκπαίδευσης των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ¹³ , συμπεριλαμβανομένων των Διατμηματικών Επιτροπών, των συμβουλευτικών επιτροπών και της πρόσθετης μαθησιακής υποστήριξης που παρέχεται από τους συνοδούς και σχολικούς βοηθούς.	Περιορισμένος αριθμός δομών ΠΕΦ που παρέχει υπηρεσίες σε παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ¹⁴ , ειδικότερα σε παιδιά της ηλικιακής ομάδας από μηδέν έως τριών χρονών.
	Οι ώρες και οι περίοδοι λειτουργίας των δομών ΠΕΦ, ιδίως του δημόσιου τομέα δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εργαζόμενων γονέων (π.χ. απογεύματα, Σαββατοκύριακα,

¹³ Παιδιά με αναπηρία ή/ και εκπαιδευτικές ή άλλες ανάγκες.

¹⁴ Ο.Π

	αργίες, περίοδος Χριστουγέννων και Πάσχα, καλοκαιρινές διακοπές).
	Ανάγκη εκσυγχρονισμού του νομοθετικού πλαισίου κατ' οίκον φροντίδας.

Οι τρέχουσες δράσεις που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των πιο πάνω προκλήσεων του πυλώνα Πρόσβαση συγκεντρώνονται στον πιο κάτω Πίνακα:

A/A	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ
1.	ΥΠΑΝ	Μεταρρύθμιση με τίτλο «Επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης από την ηλικία των τεσσάρων ετών». Το έργο συγχρηματοδοτείται από το ΣΑΑ και εθνικούς πόρους. Θα επωφεληθούν περίπου 3375 παιδιά και θα δημιουργηθούν 675 νέες θέσεις. Συνολική δαπάνη €127 εκ.
2.	ΥΠΑΝ	Παροχή οικονομικής ενίσχυσης για τη λειτουργία των Κοινοτικών Νηπιαγωγείων. Εξυπηρετεί μέχρι 2500 παιδιά μη υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ετησίως. Ετήσια επιχορήγηση €1 εκ. περίπου.
3.	ΥΠΑΝ	Θεσμός της λειτουργίας προαιρετικών ολοήμερων δημόσιων νηπιαγωγείων. Εφαρμόζεται σε 94 δημόσια νηπιαγωγεία (σχ. χρ. 2024-25). Συνολική ετήσια δαπάνη, ανά νηπιαγωγείο με δύο τμήματα, €54.000.
4.	ΥΠΑΝ	Πρόγραμμα «Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης+ (ΔΡΑΣΕ+) με στόχο την άμβλυνση των αρνητικών συνεπειών της οικονομικής κρίσης στην εκπαίδευση, τη διασφάλιση της κοινωνικής πρόνοιας και τη στήριξη των ασθενέστερων ομάδων πληθυσμού. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για το 2021-2027. Καλύπτει το 27% του μαθητικού πληθυσμού, ετησίως. Προϋπολογισμός έργου €60 εκ. για δημόσια νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία (60% συνεισφορά ΕΕ).
5.	ΥΠΑΝ	Εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας με δεύτερη νηπιαγωγό στην τάξη. Εφαρμόζεται από το 2023 σε 50 δημόσια νηπιαγωγεία με στόχο τη στήριξη παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία, παραβατική συμπεριφορά, μαθησιακές ή άλλες δυσκολίες. Συνολική ετήσια δαπάνη, €0,5 εκ.
6.	ΥΠΑΝ	Έργο «Μαθαίνω ελληνικά στο νηπιαγωγείο: πρόγραμμα υποστήριξης της φοίτησης παιδιών Τρίτων Χωρών στο νηπιαγωγείο».

		Στοχεύει στην υποστήριξη της εργασίας των νηπιαγωγών που υποδέχονται παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία και στη διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας. Συνολικός προϋπολογισμός: €214.000.
7.	ΥΠΑΝ	Λειτουργία προγράμματος θερινών δημόσιων σχολείων. Εφαρμόζεται σε 21 δημόσια νηπιαγωγεία (σχ. χρ. 2024-25). Εξυπηρετεί περίπου 1000 παιδιά, ετησίως. Συνολική ετήσια δαπάνη, €2 εκ. περίπου (60 συνολικά δημόσια νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία).
8.	ΥΥ/ΥΠΑΝ,ΥΕΚΑ	Πολυθεματική Ομάδα για την αντιμετώπιση της απώλειας ακοής παιδιών ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών Συστάθηκε από το ΥΥ σε συνεργασία με το ΥΠΑΝ και το ΥΕΚΑ κατόπιν έγκρισης του ΥΣ. Στόχος, η έγκαιρη και γρήγορη αντιμετώπιση της απώλειας ακοής σε παιδιά ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών, ώστε να φτάσουν σε επίπεδα παρόμοια ή ακόμη και ίσα με τους ακούντες συμμαθητές τους. Η Πολυθεματική Ομάδα αναλαμβάνει την επιβεβαίωση της διάγνωσης, την ετοιμασία του Ατομικού Οικογενειακού Προγράμματος του παιδιού ως επίσης την επιτήρηση και παρακολούθηση της προόδου του παιδιού κάθε έξι- εννέα μήνες με την ενεργό εμπλοκή της οικογένειας.
9.	ΥΥ/ Υπηρεσίες Αναζωογόνησης, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	Επιμόρφωση εκπαιδευτικών, σχολικών βοηθών και συνοδών στην προδημοτική εκπαίδευση σε θέματα Πρώτων Βοηθειών και Βασικής Καρδιοπνευμονικής Αναζωογόνησης και χρήσης του Αυτοματοποιημένου Εξωτερικού Απινιδωτή.
10.	ΥΥ/Λειτουργοί Επισκεπτών/τριών Υγείας, Σχολίατροι	Παροχή προγραμμάτων αγωγής υγείας σε δημόσια και κοινοτικά νηπιαγωγεία κατόπιν σχετικού αιτήματος. Παροχή συμβουλευτικής για όλα τα θέματα υγείας και φαρμακευτικού υλικού πρώτων βοηθειών καθώς επίσης και πιλοτικού προγράμματος οπτικής οξύτητας.
11.	ΥΥ/ Υγειονομικές Υπηρεσίες	Διασφάλιση της υγείας εντός δομών ΠΕΦ. Διεξαγωγή ελέγχων στο πόσιμο νερό και τυχαίες δειγματοληψίες για ελέγχους σε τρόφιμα στις καντίνες των Δημόσιων Σχολείων (όλων των βαθμίδων). Διεξαγωγή ελέγχων για παραχώρηση Υγειονομικού Πιστοποιητικού Καταλληλότητας καθώς και στη βάση της σχετικής νομοθεσίας τροφίμων 852/2004 σε (βρεφο)παιδοκομικούς σταθμούς.
12.	ΥΥ/ Τομέας Διατροφής	Παροχή προγραμμάτων ενημέρωσης και εκπαίδευσης για την διατροφή σε νηπιαγωγεία προδημοτικής εκπαίδευσης.
13.	ΥΥ/ ΥΨΥ	Παροχή διεπαγγελματικών υπηρεσιών προαγωγής ψυχικής υγείας, θεραπευτικής παιδοψυχιατρικής ή/και ψυχολογικής ή/και εργοθεραπευτικής ή/και κοινοτικής νοσηλευτικής φροντίδα και διαχείριση των προβλημάτων που αφορούν στην ψυχική υγεία παιδιών, εφήβων και των οικογενειών τους. Παρέχονται σε εξωτερική βάση στα Κέντρα Πρόληψης και Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης σε Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα και Πάφο.
14.	ΥΥ/ΥΨΥ	Παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας από το Εξειδικευμένο Κέντρο για Παιδιά με Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές ως Κλινική Μίας Στάσης, διεπαγγελματικά στελεχωμένης για παιδιά με νευροαναπτυξιακές διαταραχές μέχρι την ηλικία των επτά χρονών.

		Η δημιουργία του Κέντρου στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών και Εθνικών Στρατηγικών Σχεδιασμών, με στόχο την προώθηση και την πρόληψη των διαταραχών, μέσω του εντοπισμού και της έγκαιρης διάγνωσης, ενώ η λειτουργία του συνδράμει στην υιοθέτηση μίας καλής πρακτικής στην Ευρώπη, λόγω της άμεσης συνεργασίας που θα υπάρχει μεταξύ όλων των ειδικών στα πλαίσια λειτουργίας του Κέντρου.
15.	ΥφΚΠ/ΥΚΕ	Παροχή κρατικής ενίσχυσης προς τις ΑΤΑ και τις ΜΚΟ που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ), για την ίδρυση, λειτουργία, η επέκταση προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας Οι ΥΚΕ διαχειρίζονται δύο Σχέδια Κρατικών Ενισχύσεων του ΥφΚΠ, με βάση τα οποία παρέχονται κρατικές χορηγίες σε Φορείς οι οποίοι προσφέρουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας. Μια από τις προτεραιότητες του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος σημασίας είναι η «ενίσχυση των κρατικών πολιτικών που στοχεύουν στη συμφιλώση της εργασίας με την οικογενειακή ζωή, με την ανάπτυξη υψηλής ποιότητας υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας εξαρτώμενων μελών της οικογένειας κ.ά. με επέκταση του ωραρίου τους ώστε να διευκολύνονται οι εργαζόμενοι γονείς, κατά τις απογευματινές ώρες, λειτουργία τα Σάββατα και κατά τον μήνα Αύγουστο». Κατά το 2024, επιχορηγήθηκαν συνολικά 55 προγράμματα (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών, με το συνολικό ποσό του 1.5 εκτ. ευρώ.
16.	ΥφΚΠ/ΥΚΕ	Επένδυση 2 «Δημιουργία Πολυδύναμων Κέντρων για τα Παιδιά και Κέντρων Φροντίδας Παιδιών» (C5.2I2) του Άξονα Πολιτικής 5.2 «Αγορά εργασίας, κοινωνική προστασία και ενσωμάτωση» του ΣΑΑ. Στο πλαίσιο της εν λόγω Επένδυσης, οι ΥΚΕ προέβησαν στην έκδοση Προκήρυξης 24.02.2023 και σε επαναπροκήρυξη του 2ου κύκλου υποβολής Αιτήσεων, στις 18.04.2024 για το νέο Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών για τη δημιουργία νέων ή την επέκταση υφιστάμενων δομών κοινωνικής φροντίδας στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026. Στους Δικαιούχους περιλαμβάνονται οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ), οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και Συμπράξεις αυτών, οι οποίες δύνανται να λάβουν χρηματοδότηση για την κάλυψη δαπανών που αφορούν την ανέγερση/αγορά υποστατικού, την ανακαίνιση/αναβάθμιση υφιστάμενου υποστατικού και την αγορά εξοπλισμού για τη λειτουργία του προγράμματος. Η δυνατότητα επιχορήγησης ανέρχεται στο 100% της δαπάνης του Έργου, με μέγιστο ποσό χρηματοδότησης ανά Έργο τις €500.000(περιλαμβανομένου του ΦΠΑ, μόνο στην περίπτωση που δεν είναι ανακτήσιμο από τον δικαιούχο). Σκοπός είναι η ενίσχυση της διαθεσιμότητας ποιοτικών υποδομών φροντίδας και κοινωνικής ανάπτυξης παιδιών και κατ' επέκταση, η αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας ατόμων που έχουν τη φροντίδα παιδιών, κυρίως γυναικών, συμβάλλοντας τοιούτοτρόπως στην ισότητα των φύλων και στις ίσες ευκαιρίες για όλους. Πιο ειδικά, το νέο Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών των ΥΚΕ για το ΣΑΑ, επικεντρώνεται στη δημιουργία τουλάχιστον εννέα (9) σωρευτικά, νέων ή αναβάθμιση/επέκταση υφιστάμενων Πολυδύναμων Κέντρων για Παιδιά (δηλ. (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών και Κέντρων Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών για παιδιά ηλικίας 0-4 χρ. & 6-13 χρ.), καθώς και

		Κέντρων Φροντίδας Παιδιών (δηλ. (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών, για τις ηλικίες 0-4χρ.), με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης μέχρι τον Ιούνιο 2026..
17.	ΥΦΚΠ/ΥΚΕ	Τροχοδρόμηση της τροποποίησης υφιστάμενου νομικού πλαισίου για την παιδική φροντίδα και προστασία (περί Παιδίων Νόμο, Κεφ. 352 Κ.Δ.Π 262/2011 και Κ.Δ.Π 247/2025).
18.	ΥΦΚΠ/ΥΔΕΠ	Σχέδιο Επιδότησης Διδάκτρων και Σίτισης Παιδιών ηλικίας μέχρι τεσσάρων ετών, συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Προγράμματος Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027». Η έναρξη του Σχεδίου προκηρύχθηκε τον Ιούλιο του 2022 και έχει ενισχύσει χιλιάδες οικογένειες μέσω της επιδότησης υπηρεσιών φροντίδας παιδιών ηλικίας μέχρι και τεσσάρων χρονών, με απευθείας καταβολή στους βρεφονηπιακούς σταθμούς μέρους του μηνιαίου κόστους για τη φοίτηση των παιδιών τους. Το μηνιαίο ύψος του επιδόματος ανέρχεται μέχρι και το 80% του ύψους των διδάκτρων, με μέγιστο ποσό τα 350 ευρώ μηνιαίως για κάθε παιδί, βάσει του οικογενειακού εισοδήματος, της ηλικίας του παιδιού, της σύνθεσης της οικογένειας και του ωραρίου της φοίτησης. Από το Σχέδιο θα έχουν τη δυνατότητα να επωφεληθούν πέραν των 21000 παιδιών, ηλικίας μέχρι τεσσάρων χρονών, με συνολική δαπάνη ύψους €17 εκατ. από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Προγράμματος ΘΑΛΕΙΑ (2022-2025) και από εθνικούς πόρους. Με στόχο την ποιοτικότερη παροχή υπηρεσιών και εκπαίδευση παιδιών, η προκήρυξη του Σχεδίου για τρίτη συνεχόμενη ακαδημαϊκή χρονιά για το 2024-25, επεκτείνεται και επιβραβεύει βρεφονηπιακούς σταθμούς / νηπιαγωγεία που προσφέρουν πέραν του αποδεκτού ποιοτικές υπηρεσίες, προσφέροντας αξιόλογες παροχές στους πολίτες, στηρίζοντας πάντοτε τις ανάγκες τους. Πλέον, έχουν τη δυνατότητα παιδιά προερχόμενα από όλα τα κοινωνικά στρώματα, χωρίς οικονομικό υπόβαθρο, να λαμβάνουν ποιοτική εκπαίδευση, επιλέγοντας τον πάροχο που επιθυμούν, χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό. Για την τρέχουσα σχολική χρονιά επιδοτούνται πέραν των 10.788 παιδιών, με 365 συμβεβλημένους πάροχους στο Σχέδιο και προϋπολογισμό 17 εκατομμύρια ευρώ.
19.	ΥΦΚΠ/ ΥΔΕΠ	Πιλοτική εφαρμογή της επέκταση του ωραρίου λειτουργίας των (βρεφο)παιδοκομικών Σταθμών/νηπιαγωγείων μέχρι τις 19:30, στο πλαίσιο του Σχεδίου Επιδότησης Διδάκτρων και Σίτισης Παιδιών ηλικίας μέχρι τεσσάρων χρονών.

20.	ΥΦΚΠ/ ΥΔΕΠ	Σχέδιο Επιδότησης Διδάκτρων Παιδιών ηλικίας άνω των τεσσάρων χρονών και μέχρι του ορίου της ηλικίας της δωρεάν υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης, το οποίο χρηματοδοτείται από το ΣΑΑ. Το Σχέδιο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά τον Σεπτέμβριο του 2023 και αποσκοπεί στην ενίσχυση των οικογενειών, μέσω της επιδότησης υπηρεσιών φροντίδας εξαρτώμενων παιδιών ηλικίας από τεσσάρων χρονών μέχρι του ορίου της ηλικίας της δωρεάν υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης μέσω της απευθείας καταβολής στους βρεφονηπιακούς σταθμούς μέρους του μηνιαίου κόστους για τη φοίτηση των παιδιών τους. Λειτουργεί ως «γέφυρα» μέχρι την υλοποίηση του πλήρους σχεδιασμού, που προβλέπεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την υποχρεωτική προσχολική εκπαίδευση. Για το Σχέδιο αυτό ισχύουν τα ίδια κριτήρια με το Σχέδιο Επιδότησης Διδάκτρων και Σίτισης Παιδιών μέχρι τεσσάρων ετών.
-----	------------	---

3.2 Στρατηγικοί στόχοι

Οι Στρατηγικοί στόχοι για τον Πυλώνα Πρόσβαση επικεντρώνονται στη διασφάλιση πρόσβασης στην ΠΕΦ για όλα τα παιδιά, κυρίως για παιδιά ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών, για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες¹⁵ ή/ και άλλη ευαλωτότητα.

Αυτοί είναι:

3.2.1	Αύξηση και επέκταση δομών της ΠΕΦ σε περιοχές όπου η προσφορά δεν καλύπτει τη ζήτηση, με έμφαση την αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της ηλικιακής ομάδας παιδιών μικρότερων των τριών χρονών.
3.2.2	Αύξηση της πρόσβασης στην ΠΕΦ, ιδίως για τα παιδιά με ευαλωτότητα και/ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ¹⁶ , καθώς και για να καταστεί η ΠΕΦ πιο οικονομικά προσιτή.
3.2.3	Θεσμοθέτηση της συνεργασίας του τομέα της ΠΕΦ για σκοπούς έγκαιρου εντοπισμού και παρέμβασης όλου του εύρους των εξειδικευμένων αναγκών φροντίδας ή/ και εκπαίδευσης.
3.2.4	Περαιτέρω ρύθμιση του συστήματος της κατ' οίκον φροντίδας παιδιών για ενίσχυση του θεσμού του κατ' οίκον παιδοκόμου.

¹⁵ Παιδιά με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

¹⁶ Ο.Π.

3.2.5 Επέκταση του ωραρίου λειτουργίας των δημόσιων νηπιαγωγείων.

3.3 Σχέδιο Δράσης

A/A	Δράσεις	Αρμόδιοι/ Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα	Εκτιμώμενο κόστος/ Πηγή χρηματοδότησης
1.	α) Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσανος Σημασίας του ΥφΚΠ.	ΥφΚΠ/ ΥΚΕ	Υλοποιείται	€1.500.000/ εθνικοί πόροι
	β) Νέο Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας για τη δημιουργία νέων ή την επέκταση υφιστάμενων δομών κοινωνικής φροντίδας στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026».	ΥφΚΠ/ ΥΚΕ	Υλοποιείται/ 2023-2026	€ 11.300.000/ ευρωπαϊκοί πόροι (Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) και εθνικοί πόροι
	γ) Μελέτη της εισαγωγής κινήτρων για ενίσχυση της προσβασιμότητας σε δομές ΠΕΦ στο πλαίσιο του υφιστάμενου Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσανος Σημασίας του ΥφΚΠ.	ΥφΚΠ/ ΥΚΕ	2026- 2027	-
	δ) Επέκταση του ορίου ηλικίας υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης από την ηλικία των τεσσάρων χρονών.	ΥΠΑΝ	2024-2032	€129.200.000/ ευρωπαϊκοί πόροι (Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) και εθνικοί πόροι
2.	α) Μελέτη παροχής κινήτρων για αύξηση της προσβασιμότητας παιδιών με ευαλωτότητα ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ¹⁷ στην ΠΕΦ (διαμόρφωση κατάλληλα προσαρμοσμένων χώρων, εξασφάλιση εύλογων προσαρμογών, εκπαίδευση προσωπικού, εξασφάλιση ειδικού εκπαιδευτικού υλικού, πρόσθετο προσωπικό και συνοδοί.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ ΥΚΕ, ΤΚΕΑΑ	2026- 2027	-

¹⁷ Παιδιά με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

	β) Μελέτη της εισαγωγής κινήτρων στο πλαίσιο του υφιστάμενου Σχεδίου Επιδότησης Διδάκτρων και Σίτισης Παιδιών μέχρι τεσσάρων χρονών.	ΥΦΚΠ/ ΥΔΕΠ	2027	-
	γ) Ανάθεση σε οργανώσεις των γονιών των παιδιών με αναπηρίες της απασχόλησης κοινωνικών συνοδών για την υποστήριξη των παιδιών και των οικογενειών τους σε απογευματινές δραστηριότητες εκτός σχολικού πλαισίου.	ΥΦΚΠ/ ΤΚΕΑΑ	2026	Θα αποτελεί μέρος συγχρηματοδοτούμενου έργου της ΕΕ «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027».
	δ) Συνεργασία επαγγελματιών για έγκαιρη ανίχνευση και παραπομπή παιδιών με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος σε προγράμματα έγκαιρης παιδικής παρέμβασης. Οι υπηρεσίες παρέχονται σε πολυθεματικό επίπεδο και προσφέρονται στις οικογένειες χωρίς κανένα οικονομικό κόστος.	ΥΦΚΠ/ΥΥ, ΤΚΕΑΑ	Έργο το οποίο υλοποιείται από το 2021 και συνεχίζει	Συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Πολιτικής Συνοχής Θάλεια (2021-2027) κατά 95% ως καινοτόμο έργο. Εκτιμώμενο κόστος των δράσεων δ και ε ανά έτος €750.000
	ε) Συνέχιση εφαρμογής προγραμμάτων έγκαιρης παιδικής παρέμβασης για παιδιά με νοητική αναπηρία. Οι εν λόγω παροχές προσφέρονται στις οικογένειες χωρίς κανένα οικονομικό κόστος.	ΤΚΕΑΑ/ ΕΠΑΝΑ	Λειτουργεί εδώ και χρόνια και συνεχίζεται	€80.000
3.	α) Σύσταση ομάδας εργασίας για την προώθηση πλαισίου συνεργασίας μεταξύ της ΠΕΦ και διαδικασιών έγκαιρης παρέμβασης.	ΥΠΑΝ, ΥΦΚΠ, ΥΥ/ ΤΚΕΑΑ	2026-2027	-
	β) Ετοιμασία πρότασης για δημιουργία αποθετηρίου (repository) καλών πρακτικών συνεργασίας και διαδικασίες παραπομπής.	ΥΠΑΝ, ΥΦΚΠ, ΥΥ/ ΤΚΕΑΑ	2026-2027	-
	γ) Θεσμοθέτηση της συνεργασίας και των διαδικασιών παραπομπής.	ΥΠΑΝ, ΥΦΚΠ, ΥΥ/ΤΚΕΑΑ		-

			2026-2027	
	δ) Συνεργασία με υφιστάμενα προγράμματα έγκαιρης παρέμβασης για ενίσχυση των δράσεων α, β και γ.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ, ΥΥ/ΤΚΕΑΑ	2026-2027	-
	ε) Δημιουργία πολυθεματικών ομάδων ή/και άλλων τρόπων υποστήριξης των δομών της ΠΕΦ.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ, ΥΥ/ ΤΚΕΑΑ	2026-2027	-
4.	α) Εισαγωγή νέου νομοθετικού πλαισίου που να ρυθμίζει την κατ' οίκον φροντίδα παιδιών με σκοπό, μεταξύ άλλων, την αύξηση των απαιτούμενων επαγγελματικών προσόντων και την αναβάθμιση του θεσμού του κατ' οίκον παιδοκόμου.	ΥφΚΠ/ ΥΚΕ	2025- 2026	-
	β) Εξέταση του ενδεχομένου παροχής στήριξης οικογενειών που λαμβάνουν υπηρεσίες κατ' οίκον παιδοκόμου στο πλαίσιο ειδικού σχεδίου.	ΥφΚΠ/ ΥΔΕΠ	2027-2028	-
5.	Επέκταση του θεσμού των προαιρετικών ολοήμερων Νηπιαγωγείων	ΥΠΑΝ	2027-2028	€300.000 (για πέντε επιπρόσθετα προαιρετικά ολοήμερα νηπιαγωγεία δύο ομάδων)

3.4 Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας

Οι Δηλώσεις Ποιότητας, οι Δομικοί Δείκτες Ποιότητας και οι Δείκτες Ποιότητας της Διεργασίας του Πυλώνα Πρόσβαση είναι οι ακόλουθοι:

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ:		ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΗΣ ΠΕΦ
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΩΝ ΠΕΦ	
1. Οι δομές και οι υπηρεσίες της ΠΕΦ επαρκούν σε αριθμό και είναι οικονομικά προσιτές και προσβάσιμες σε όλα τα παιδιά και τις οικογένειές τους. 2. Η ΠΕΦ βασίζεται στην πρόσβαση χωρίς αποκλεισμούς και στον σεβασμό και αποδέχεται τη διαφορετικότητα, όπως για παράδειγμα σε ότι αφορά το φύλο, τη φυλή, τη θρησκεία και τον τόπο καταγωγής. 3. Η ΠΕΦ στηρίζει την ίση και ενεργή συμμετοχή όλων των παιδιών και των οικογενειών τους στις διαδικασίες και τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων της ΠΕΦ. 4. Οι πολιτικές και τα προγράμματα της ΠΕΦ λαμβάνουν υπόψη και ανταποκρίνονται κατάλληλα στις αναπτυξιακές και μαθησιακές ανάγκες, καθώς και στις ανάγκες φροντίδας όλων των παιδιών ηλικίας μηδέν έως έξι χρονών.	1. Το πλαίσιο νομοθεσίας και πολιτικής διασφαλίζει το δικαίωμα όλων των παιδιών στην ΠΕΦ. 2. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών που συμμετέχουν τακτικά σε ένα πρόγραμμα της ΠΕΦ. 3. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από τριών έως έξι χρονών με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 4. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως την ηλικία της υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης που λαμβάνουν επιχορήγηση για τη συμμετοχή τους σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 5. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως έξι χρονών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες¹⁸ με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 6. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως έξι χρονών με μεταναστευτικό βιογραφικό με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ.	1. Το ποσοστό φοίτησης των παιδιών ηλικίας από τριών έως έξι χρονών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες¹⁹ με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 2. Ποσοστό φοίτησης των παιδιών με μεταναστευτικό βιογραφικό με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 3. Η δομή συνεργάζεται με υπηρεσίες που στηρίζουν τα παιδιά και τις οικογένειες διασφαλίζοντας τη σύνδεσή τους με αυτές. 4. Η δομή διασφαλίζει την ύπαρξη επαρκούς προσωπικού, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, ώστε τα παιδιά να είναι ασφαλή και να αλληλοεπιδρούν με σταθερά πρόσωπα αναφοράς στις δομές της ΠΕΦ.	1. Το προσωπικό της δομής διασφαλίζει ότι όλα τα παιδιά συμμετέχουν ισότιμα στο πρόγραμμα. 2. Οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ προσωπικού και παιδιών χαρακτηρίζονται από στοργικές και θετικές στάσεις, και ενθάρρυνση των παιδιών. 3. Το προσωπικό αλληλεπιδρά με κάθε παιδί ξεχωριστά και με την ομάδα των παιδιών κατά τρόπο κατάλληλο για την ανάπτυξή τους ώστε να προάγεται η υγεία, η ανάπτυξη και η μάθηση. 4. Το προσωπικό στηρίζει ενεργά τις πρωτοβουλίες των παιδιών και τη συμμετοχή τους σε όλα τα στάδια της διαδικασίας παροχής των υπηρεσιών της ΠΕΦ.

¹⁸ Παιδιά με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

¹⁹ Ο.Π.

4. Πυλώνας: Παιδαγωγικό Πλαίσιο

4.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Όπως προαναφέρθηκε το σύστημα ΠΕΦ στην Κύπρο υιοθετεί ένα διττό και παράλληλο σύστημα διακυβέρνησης, όπου οι υποχρεώσεις των δύο αρμόδιων Αρχών (ΥΠΑΝ και ΥΦΚΠ) πηγάζουν από ξεχωριστά νομοθετικά πλαίσια που διέπουν τη λειτουργία δημόσιων, κοινοτικών και ιδιωτικών νηπιαγωγείων καθώς και των ιδιωτικών και κοινοτικών (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών και των κατ' οίκον παιδοκόμων.

Οι (βρεφο)παιδοκομικοί σταθμοί και οι κατ' οίκον παιδοκόμοι που εγγράφονται και επιθεωρούνται από τις ΥΚΕ, δεν ακολουθούν κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα που να καθορίζεται από τις ΥΚΕ, καθώς θέματα που αφορούν την εκπαίδευση των παιδιών δεν άπτονται των αρμοδιοτήτων τους. Ωστόσο, οι ΥΚΕ ζητούν να ακολουθείται «πρόγραμμα δραστηριοτήτων» στους σταθμούς, χωρίς να καθορίζεται το περιεχόμενό του. Η τελική απόφαση όσον αφορά το ημερήσιο πρόγραμμα επαφίεται στη Διεύθυνση του κάθε (βρεφο)παιδοκομικού σταθμού/ κατ' οίκον παιδοκόμου.

Αντίθετα, τα δημόσια, ιδιωτικά και κοινοτικά νηπιαγωγεία ακολουθούν το Αναλυτικό Πρόγραμμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (τριών χρονών-προδημοτική) (2024)²⁰, το οποίο έχει εγκριθεί από το ΥΣ μετά από προτάσεις του ΥΠΑΝ. Το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα αποτελεί μέρος ενός νέου, ολοκληρωμένου παιδαγωγικού πλαισίου για την ΠΕΦ, το οποίο απευθύνεται στις ηλικίες παιδιών από τριών χρονών μέχρι την ηλικία εισδοχής των παιδιών στο Δημοτικό Σχολείο. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα είναι παιδοκεντρικό και προβληματοκεντρικό και επιδιώκει την επίτευξη της ολόπλευρης ανάπτυξης του παιδιού μέσω της ενεργούς συμμετοχής στη μαθησιακή διαδικασία. Το αναλυτικό πρόγραμμα υιοθετείται από όλα τα δημόσια, κοινοτικά και ιδιωτικά νηπιαγωγεία, εκτός στις περιπτώσεις των ιδιωτικών νηπιαγωγείων, των οποίων η ίδρυση και λειτουργία τους διέπεται από άλλα εκπαιδευτικά συστήματα ή παιδαγωγικές σχολές (διαφορετικός τύπος σχολείου).

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, και έχοντας υπόψη το υφιστάμενο παράλληλο σύστημα διακυβέρνησης διαφαίνεται ότι, τα παιδιά της ηλικιακής ομάδας τριών έως τεσσάρων

²⁰ Αναλυτικό Πρόγραμμα Προσχολικής Εκπαίδευσης 2024 (3χρονών - προδημοτική)
<https://prod.schools.ac.cy/index.php/el/prodimotiki-ekpaidefsi/analytiko-programma>

χρονών και πέντε μηνών διατηρούν το δικαίωμα φοίτησης, είτε σε νηπιαγωγεία εγκεκριμένα από το ΥΠΑΝ τα οποία λειτουργούν με συγκεκριμένο παιδαγωγικό πλαίσιο με προσοντούχο προσωπικό (νηπιαγωγούς), είτε σε (βρεφο)παιδοκομικούς σταθμούς/κατ' οίκον παιδοκόμους εγκεκριμένους από το ΥΦΚΠ, δομές οι οποίες με βάση την ισχύουσα νομοθεσία παρέχουν μόνο φροντίδα και όχι εκπαίδευση, ενώ το προσωπικό των δομών αυτών δεν οφείλει να διαθέτει παιδαγωγικά προσόντα. Το ισχύον σύστημα, δημιουργεί εμπόδια στην ίση πρόσβαση όλων των παιδιών σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και σε ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση.

Η έλλειψη ενός κοινού παιδαγωγικού πλαισίου για ολόκληρο τον τομέα της ΠΕΦ αποτρέπει την ανάπτυξη μιας ολιστικής προσέγγισης, δημιουργεί εμπόδια στη διακυβέρνηση και τη χάραξη πολιτικών και θέτει περιορισμούς στη συνοχή και τη συνέχεια των πολιτικών των δύο αρμόδιων Αρχών.

Όπως προκύπτει από τα παραδοτέα του διετούς Έργου «Υποστήριξη της Επέκτασης και Στρατηγικής Ανάπτυξης της Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας στην Κύπρο», τα δυνατά σημεία και οι κυριότερες προκλήσεις του Πυλώνα Παιδαγωγικού Πλαισίου συνοψίζονται πιο κάτω:

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ
Το υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα προδημοτικής εκπαίδευσης του ΥΠΑΝ δίνει έμφαση στο παιχνίδι και παρέχει ευελιξία στο σχεδιασμό μαθησιακών εμπειριών που διαφοροποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών	Απουσία ενιαίου παιδαγωγικού πλαισίου για ολόκληρο τον τομέα της ΠΕΦ (από μηδέν έως έξι χρονών).
Το υψηλό ακαδημαϊκό επίπεδο των εκπαιδευτικών προδημοτικής εκπαίδευσης/ νηπιαγωγών και οι ευκαιρίες/ δυνατότητες συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης.	Απουσία παιδαγωγικών κατευθυντήριων γραμμών/ αναλυτικού προγράμματος για παιδιά ηλικίας από μηδέν έως και τριών χρονών και παιδιά ηλικίας από τριών έως τεσσάρων και πέντε μηνών που φοιτούν σε (βρεφο)παιδοκομικούς σταθμούς και κατ' οίκον παιδοκόμους.
Τα υφιστάμενα μέτρα και πρωτοβουλίες του ΥΠΑΝ για τη στήριξη της εκπαίδευσης των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ²¹ συμπεριλαμβανομένων των Διατμηματικών Επιτροπών, των συμβουλευτικών επιτροπών και της πρόσθετης υποστήριξης που παρέχεται από τους σχολικούς συνοδούς και βοηθούς.	Χαμηλή συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα της ΠΕΦ στις επιμορφώσεις του ΥΠΑΝ.
Τα υφιστάμενα μέτρα και πρωτοβουλίες του ΥΠΑΝ για τη στήριξη της εκπαίδευσης των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία, συμπεριλαμβανομένου	Απουσία θεσμοθετημένου μηχανισμού για την ανάπτυξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση του αναλυτικού προγράμματος.

²¹ Παιδιά με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε. ²² και της ανάπτυξης ενός προγράμματος σπουδών για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας.	
	Περιορισμένη παροχή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης που να εστιάζεται στον τομέα της ΠΕΦ για τις ηλικίες από μηδέν έως τριών χρονών.

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν στον τομέα του Παιδαγωγικού Πλαισίου, το ΥΦΚΠ βρίσκεται στο στάδιο ετοιμασίας νέου νομοσχεδίου που θα εκσυγχρονίσει την υφιστάμενη νομοθεσία (περί Παιδίων Νόμος, Κεφ. 352, Κ.Δ.Π 262/2011 και Κ.Δ.Π 247/2025) για την παιδική φροντίδα και προστασία στην Κύπρο, και θέματα που άπτονται των Στρατηγικών στόχων και δράσεων του υπό αναφορά Πυλώνα της ΠΕΦ θα ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο λειτουργίας των (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών και των κατ' οίκον παιδοκόμων.

4.2 Στρατηγικοί στόχοι

Οι Στρατηγικοί στόχοι για τον Πυλώνα Παιδαγωγικό Πλαίσιο, αποσκοπούν στην ανάπτυξη:

- ενός κοινού παιδαγωγικού πλαισίου για ολόκληρο τον τομέα της ΠΕΦ, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις ανάγκες όλων των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως έξι χρονών, το οποίο να ανταποκρίνεται στο κοινό όραμα της ΠΕΦ και να βασίζεται στις τρέχουσες επιστημονικές γνώσεις στον τομέα της εκπαίδευσης.
- βασικών παιδαγωγικών κατευθυντήριων γραμμών της ΠΕΦ για παιδιά ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών και την εφαρμογή τους.

Οι Στρατηγικοί στόχοι είναι οι ακόλουθοι:

4.2.1	Ανάπτυξη ενός κοινού παιδαγωγικού πλαισίου και κατευθυντήριων γραμμών για τη μεταφορά του σε ολόκληρο τον τομέα της ΠΕΦ, για τις ηλικίες από μηδέν έως έξι χρονών.
4.2.2	Θεσμοθέτηση του κοινού παιδαγωγικού πλαισίου για το σύνολο του τομέα της ΠΕΦ.
4.2.3	Ενημέρωση των ενδιαφερόμενων μερών για το κοινό παιδαγωγικό πλαίσιο.

²² ΔΡΑ.Σ.Ε. σημαίνει «Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης» Για περισσότερα δείτε: http://www.moec.gov.cy/eayp/drasi_drase.html

4.2.4	Ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης για την προώθηση της κοινής αντίληψης του παιδαγωγικού πλαισίου της ΠΕΦ και στήριξη της υλοποίησής τους στις δομές της ΠΕΦ.
4.2.5	Ανάπτυξη υλικού για το κοινό παιδαγωγικό πλαίσιο που απευθύνεται σε γονείς, παιδιά και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.
4.2.6	Ανάπτυξη βασικών παιδαγωγικών κατευθυντήριων γραμμών για παιδιά ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών.
4.2.7	Συστηματική και σε βάθος επιθεώρηση των προγραμμάτων της ΠΕΦ για τις ηλικίες από μηδέν έως τριών χρονών.
4.2.8	Εφαρμογή των παιδαγωγικών κατευθυντήριων γραμμών για παιδιά ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών.

4.3 Σχέδιο Δράσης

A/A	Δράσεις	Αρμόδιοι/ Εμπλεκόμενοι Φορείς	Επίπεδο προτεραιότητας / Χρονοδιάγραμμα	Εκτιμώμενο κόστος/ Πηγή χρηματοδότησης
1.	(α) Σύσταση Ομάδας Εργασίας/ Επιτροπής για την ανάπτυξη καθώς και την αναθεώρηση του κοινού παιδαγωγικού πλαισίου. (β) Ετοιμασία εγγράφου κατευθυντήριων γραμμών για τη μεταφορά του κοινού παιδαγωγικού πλαισίου.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ ακαδημαϊκοί, ειδικοί στον τομέα της ΠΕΦ ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ,/ ακαδημαϊκοί, λοιποί ειδικοί στον τομέα της ΠΕΦ	2026 2026-2027	- Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
2.	Ετοιμασία εγγράφου πολιτικής για τη θεσμοθέτηση του κοινού παιδαγωγικού πλαισίου	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ ΥΚΕ	2026-2027	-
3.	Δράσεις επικοινωνίας του κοινού παιδαγωγικού πλαισίου.	ΥΠΑΝ/ΥφΚΠ, ΓΤΠ	2027- 2028	€15.000
4.	Ετοιμασία ενοτήτων κατάρτισης σε σχέση με την ενσωμάτωση του κοινού παιδαγωγικού πλαισίου.	ΥΠΑΝ/ ακαδημαϊκοί, λοιποί ειδικοί στον τομέα της ΠΕΦ.	2027-2028	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
5.	Ετοιμασία απλοποιημένου ενημερωτικού υλικού για το κοινό παιδαγωγικό πλαίσιο που απευθύνεται σε γονείς, παιδιά και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.	ΥΠΑΝ/ ΓΤΠ, ακαδημαϊκοί, λοιποί ειδικοί στον τομέα της ΠΕΦ	2026-2027	€15.000
6.	α) Σύσταση Ομάδας Εργασίας για την ετοιμασία και αναθεώρηση βασικών παιδαγωγικών κατευθυντήριων γραμμών για παιδιά	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ ακαδημαϊκοί, ειδικοί στον τομέα της ΠΕΦ	2026-2027	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο

	ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών, περιλαμβανομένων και των απαιτούμενων εγγράφων/εργαλείων.			
	β) Θεσμοθέτηση των βασικών παιδαγωγικών κατευθυντήριων γραμμών για παιδιά ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών.	ΥΠΑΝ, ΥΦΚΠ/ ΥΚΕ	2026-2027	-
8.	Ενίσχυση της στελέχωσης των Μονάδων Επιθεωρήσεων των ΥΚΕ για τα προγράμματα της ΠΕΦ	ΥΦΚΠ/ ΥΚΕ	2026-2028	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
9.	Ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης σε σχέση με την εφαρμογή των παιδαγωγικών κατευθυντήριων γραμμών για παιδιά ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών.	ΥΠΑΝ, ΥΦΚΠ/ ακαδημαϊκοί, λοιποί ειδικοί στον τομέα της ΠΕΦ.	2027-2029	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο

4.4 Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας

Οι δομικοί δείκτες ποιότητας και οι δείκτες ποιότητας διεργασίας του Πυλώνα Παιδαγωγικό Πλαίσιο είναι οι ακόλουθοι:

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ:		ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΗΣ ΠΕΦ
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΩΝ ΠΕΦ	
1. Το παιδαγωγικό πλαίσιο βασίζεται σε παιδαγωγικές αρχές που αναπτύσσουν δεξιότητες, στάσεις και αξίες, και στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη και ευημερία του παιδιού. 2. Το παιδαγωγικό πλαίσιο προωθεί τη συνεργασία μεταξύ παιδιών, προσωπικού της ΠΕΦ και γονέων/κηδεμόνων, και προωθεί τον αναστοχασμό από όλους όσοι συμμετέχουν στην υλοποίησή του. 3. Το παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ λαμβάνει υπόψη τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας και αναθεωρείται αναλόγως σε τακτά χρονικά διαστήματα.	1. Οι δομές της ΠΕΦ υιοθετούν ένα παιδαγωγικό πλαίσιο που εντοπίζει και ανταποκρίνεται κατάλληλα στις αναπτυξιακές και μαθησιακές ανάγκες και ενδιαφέροντα, ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις ικανότητες όλων των παιδιών. 2. Τα έγγραφα πολιτικής/εγκύκλιες οδηγίες προβλέπουν τις διαδικασίες τεκμηρίωσης, συστηματικής και τακτικής αξιολόγησης των αναπτυξιακών και μαθησιακών αποτελεσμάτων των παιδιών με βάση το παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ. 3. Τα εργαλεία και οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχονται στις δομές της ΠΕΦ, έτσι ώστε να αξιολογούνται τα αναπτυξιακά και μαθησιακά αποτελέσματα με βάση το παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ. 4. Η ύπαρξη διαδικασιών ελέγχου των δομών της ΠΕΦ σε ό,τι αφορά την υιοθέτηση του παιδαγωγικού πλαισίου της ΠΕΦ και των αναθεωρήσεών του.	1. Οι δομές της ΠΕΦ τηρούν ένα εγκεκριμένο παιδαγωγικό πλαίσιο που εντοπίζει και ανταποκρίνεται κατάλληλα στις αναπτυξιακές και μαθησιακές ανάγκες, τις ανάγκες για φροντίδα, τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα, και λαμβάνει υπόψη τις ικανότητες όλων των παιδιών. 2. Η δομή της ΠΕΦ εφαρμόζει τα παρεχόμενα εργαλεία και κατευθυντήριες γραμμές για τη συστηματική και τακτική αξιολόγηση των αναπτυξιακών και μαθησιακών αποτελεσμάτων του παιδιού με βάση το παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ. 3. Η δομή της ΠΕΦ ανταποκρίνεται εγκαίρως στις αναθεωρήσεις που πραγματοποιούνται στο παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ.	Οι παιδαγωγικές προσεγγίσεις και οι πρακτικές εφαρμογές της δομής της ΠΕΦ στοχεύουν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη των παιδιών, λαμβάνοντας υπόψη τον ρυθμό ανάπτυξης και μάθησης, καθώς και των ατομικών χαρακτηριστικών του κάθε παιδιού.

5. Πυλώνας: Εργατικό Δυναμικό

5.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Η διασφάλιση της ποιότητας υπηρεσιών της ΠΕΦ είναι άμεσα συνυφασμένη με την αριθμητική επάρκεια του εργατικού δυναμικού, τα ακαδημαϊκά του προσόντα και τις συνθήκες εργασίας του.

Η Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ του 2022, σχετικά με την προδημοτική εκπαίδευση και φροντίδα: οι στόχοι της Βαρκελώνης για το 2030 (2022/C 484/01), για τη διασφάλιση ποιότητας στην ΠΕΦ, συνιστά όπως το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας του κάθε Κράτους-Μέλους προβλέπει, μεταξύ άλλων:

- Επαρκείς αναλογίες προσωπικού- παιδιών και μεγέθη ομάδων, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες²³, ώστε να αποφεύγονται κενά σε επίπεδο φροντίδας.
- Στήριξη της επαγγελματοποίησης όλου του προσωπικού ΠΕΦ, μεταξύ άλλων, με την αύξηση του απαιτούμενου επιπέδου αρχικής εκπαίδευσης και την εξασφάλιση συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της γνώσης των δικαιωμάτων του παιδιού.

Η ίδια Σύσταση προτείνει, επίσης, στα Κράτη - Μέλη να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες σε δεξιότητες και ελλείψεις των εργαζομένων στον τομέα της ΠΕΦ, ειδικότερα: α) βελτιώνοντας την αρχική και τη συνεχή εκπαίδευση, επιμόρφωση και κατάρτιση, β) δημιουργώντας επαγγελματικές σταδιοδρομίες στον τομέα της ΠΕΦ, μεταξύ άλλων, μέσω της αναβάθμισης των δεξιοτήτων, της επανειδίκευσης και των υπηρεσιών πληροφόρησης και καθοδήγησης, γ) παρέχοντας ελκυστικό επαγγελματικό καθεστώς και προοπτικές σταδιοδρομίας, δ) εφαρμόζοντας μέτρα για την αντιμετώπιση των έμφυλων στερεοτύπων και του διαχωρισμού με βάση το φύλο, ώστε να καταστεί το επάγγελμα πιο ελκυστικό και ε) αναπτύσσοντας επαγγελματικά δίκτυα για άτομα που απασχολούνται στον τομέα της ΠΕΦ.

Σύμφωνα με τα παραδοτέα του Έργου «Υποστήριξη της Επέκτασης και Στρατηγικής Ανάπτυξης της Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας στην Κύπρο», το εργατικό

²³ Αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

δυναμικό της ΠΕΦ διαθέτει τα ακόλουθα δυνατά σημεία και παρουσιάζει τις παρακάτω προκλήσεις:

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ
Το υψηλό μορφωτικό επίπεδο των εκπαιδευτικών προδημοτικής εκπαίδευσης (ΥΠΑΝ) και οι υπάρχουσες ευκαιρίες συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης.	Οι εγκεκριμένοι από τις ΥΚΕ (βρεφο)παιδοκομικοί σταθμοί δεν εργοδοτούν αποκλειστικά προσωπικό με ειδικευση σε τομέα της ΠΕΦ και παρομοίως, οι κατ' οίκον παιδοκόμοι.
Τα υφιστάμενα μέτρα και πρωτοβουλίες του συστήματος προδημοτικής εκπαίδευσης (ΥΠΑΝ) για τη στήριξη της εκπαίδευσης των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ²⁴ , συμπεριλαμβανομένων των Διατμηματικών Επιτροπών, των Συμβουλευτικών Επιτροπών και της πρόσθετης μαθησιακής υποστήριξης που παρέχεται από το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό, τους συνοδούς και σχολικούς βοηθούς.	Έλλειψη προσωπικού για την ΠΕΦ στον ιδιωτικό τομέα.
	Έλλειψη προσωπικού στις δύο αρμόδιες Αρχές (ΥΠΑΝ/ΔΔΕ και ΥφΚΠ/ΥΚΕ), συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού επιθεώρησης και συμβούλων στα ιδιωτικά νηπιαγωγεία της ΔΔΕ.
	Απουσία επαγγελματικής ανάπτυξης του προσωπικού της ΠΕΦ για τις σχολικές βοηθούς στον δημόσιο τομέα και προκλήσεις επαγγελματικής ανάπτυξης/ ανέλιξης για τους επαγγελματίες που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα της ΠΕΦ.
	Το ακαδημαϊκό επίπεδο και υπόβαθρο του προσωπικού της ΠΕΦ, για την ηλικιακή ομάδα παιδιών από μηδέν έως τριών χρονών, περιλαμβάνει προσόντα πέραν των παιδαγωγικών (π.χ. ψυχολογία, κοινωνική εργασία) και το επίπεδο κατάρτισης είναι περιορισμένο.
	Ανεπαρκής στελέχωση προσωπικού δομών ΠΕΦ για την παροχή υπηρεσιών σε ομάδες παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ²⁵ .
	Μειωμένη διαθεσιμότητα προγραμμάτων Συνεχούς Επαγγελματικής Ανάπτυξης (ΣΕΑ) της ΠΕΦ (υποχρεωτικών και μη υποχρεωτικών) για το υποστηρικτικό και μη εκπαιδευτικό προσωπικό της ΠΕΦ και για το προσωπικό στον ιδιωτικό τομέα.
	Διαφορές σε μισθούς και συνθήκες εργασίας μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα της ΠΕΦ.

²⁴ Παιδιά με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

²⁵ Ο.Π.

Αναφορικά με τις πιο πάνω προκλήσεις, αξίζει να σημειωθεί ότι το ΥφΚΠ βρίσκεται στο στάδιο ετοιμασίας νέου νομοσχεδίου που θα εκσυγχρονίσει την υφιστάμενη νομοθεσία (περί Παιδίων Νόμος, Κεφ. 352, ΚΔΠ 262/2011 και Κ.Δ.Π 247/2025) για την παιδική φροντίδα και προστασία στην Κύπρο, και θέματα που άπτονται των Στρατηγικών στόχων και δράσεων του υπό αναφορά Πυλώνα της ΠΕΦ θα ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο λειτουργίας των (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών και των κατ' οίκον παιδοκόμων.

Περαιτέρω, το ΥΕΚΑ διεξάγει ελέγχους εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας, όσον αφορά τους όρους εργοδότησης των εργαζομένων σε δομές ΠΕΦ, περιλαμβανομένης της νομοθεσίας για τον κατώτατο μισθό, για τους διαφανείς και προβλέψιμους όρους εργοδότησης, για την οργάνωση του χρόνου εργασίας κ.α., αλλά και ελέγχους με στόχο την πάταξη της αδήλωτης απασχόλησης.

Επίσης, στο πλαίσιο πρόσφατης τροποποίησης του περί Διαφανών και Προβλέψιμων Όρων Εργασίας Νόμου, έχει εκδοθεί Διάταγμα από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 19/12/2024, σύμφωνα με το οποίο κάθε Εργοδότης (Νομικό ή Φυσικό Πρόσωπο) όφειλε όπως απογράψει μέχρι τις 31/5/2025 στο μηχανογραφικό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ όλους τους εν ενεργεία εργοδοτούμενούς του, καταγράφοντας, επίσης, και βασικούς όρους εργοδότησης, μεταξύ άλλων, τον τόπο παροχής των εργασιών, ειδικότητα/καθήκοντα, ημερομηνία έναρξης απασχόλησης, αμοιβή, τυχόν επιδόματα ή άλλα ωφελήματα (αναλυτικά), το ωράριο εργασίας και τις μέρες εβδομαδιαίας απασχόλησης του κάθε εργοδοτούμενου. Η απογραφή θα επιτρέψει την καλύτερη πληροφόρηση αναφορικά με τους όρους εργοδότησης των εργοδοτούμενων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, περιλαμβανομένου και του τομέα της ΠΕΦ, και την αποτελεσματική εφαρμογή και έλεγχο της εφαρμογής του περί Διαφανών και Προβλέψιμων Όρων Εργασίας Νόμου. Το ΥΕΚΑ βρίσκεται ήδη σε διαδικασία επεξεργασίας των στοιχείων που έχουν καταγραφεί.

5.2 Στρατηγικοί στόχοι

Οι Στρατηγικοί στόχοι του Πυλώνα Εργατικό Δυναμικό επικεντρώνονται στην κατάρτιση ολοκληρωμένου σχεδίου για τη στήριξη της ανάπτυξης εργατικού δυναμικού που απασχολείται στον τομέα της ΠΕΦ και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας του.

Οι Στρατηγικοί στόχοι είναι οι πιο κάτω:

- 5.2.1 Στήριξη του εργατικού δυναμικού στον τομέα της ΠΕΦ.
- 5.2.2 Ενίσχυση των νηπιαγωγείων με πρόσθετο προσωπικό, ιδιαίτερα σε τάξεις που περιλαμβάνουν παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες²⁶, και άλλες ευαλωτότητες.
- 5.2.3 Στήριξη της επαγγελματικής ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στην ΠΕΦ.
- 5.2.4 Αύξηση των προσόντων του προσωπικού που απασχολείται στους (βρεφο)παιδοκομικούς σταθμούς και των κατ' οίκον παιδοκόμων.
- 5.2.5 Εκπαίδευση του προσωπικού της ΠΕΦ σχετικά με την υλοποίηση του κοινού οράματος και παροχή προγραμμάτων κατάρτισης του προσωπικού στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα της ΠΕΦ.
- 5.2.6 Αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών ανώτερης/ ανώτατης εκπαίδευσης στην Κύπρο σύμφωνα με το κοινό όραμα της ΠΕΦ και την Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την ΠΕΦ.
- 5.2.7 Προώθηση του επαγγέλματος του νηπιαγωγού και βρεφοπαιδαγωγού

5.3 Σχέδιο Δράσης

A/A	Δράσεις	Αρμόδιοι/ Εμπλεκόμενοι Φορείς	Επίπεδο προτεραιότητας / Χρονοδιάγραμμα	Εκτιμώμενο κόστος/ Πηγή χρηματοδότησης
1.	α) Διενέργεια στοχευμένων επιθεωρήσεων σε δομές ΠΕΦ με σκοπό τη διασφάλιση εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας.	ΥΕΚΑ	α) σε ετήσια βάση	Προϋπολογισμός ΥΕΚΑ / ΥΕΠ / ΤΕΣ
	β) Χαρτογράφηση όρων εργοδότησης στον τομέα της ΠΕΦ	ΥΕΚΑ	β) 2025-2026	Προϋπολογισμός ΥΕΚΑ / ΤΕΣ
2.	α) Συνέχιση προγραμμάτων ΔΡΑΣΕ +	ΥΠΑΝ	2025-2027	α) €2.200.000
	β) Συνέχιση πιλοτικού προγράμματος ενισχυτικής	ΥΠΑΝ	2023-2026	β) €500.000

²⁶ Παιδιά με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

	διδασκαλίας με δεύτερη νηπιαγωγό στην τάξη			
	γ) Μελέτη για την πρόσληψη δεύτερου εκπαιδευτικού σε κάθε τάξη και μίας σχολικού βοηθού για κάθε τάξη των νηπιαγωγείων της ΠΕΦ.	ΥΠΑΝ	2027-2029	-
3.	α) Προώθηση ευκαιριών για ενδουπηρεσιακή και επαγγελματική καθοδήγηση του νεοεισερχόμενου προσωπικού στην ΠΕΦ	ΥΠΑΝ	2027-2030	ΥΠΑΝ: Στο πλαίσιο υφιστάμενων προγραμμάτων
	β) Αύξηση των ευκαιριών για υποχρεωτική ενδοϋπηρεσιακή επαγγελματική επιμόρφωση για το προσωπικό της ΠΕΦ.	ΥΠΑΝ	2027-2030	ΥΠΑΝ: Στο πλαίσιο υφιστάμενων προγραμμάτων
	γ) Αύξηση των ευκαιριών για προαιρετική επαγγελματική επιμόρφωση για όλο το προσωπικό της ΠΕΦ.	ΥΠΑΝ, ΥΕΚΑ, ΥφΚΠ, /ΚΕΠΑ	2026-2030	€35.000 ανά έτος / Προϋπολογισμός ΥΕΚΑ/ΚΕΠΑ
	δ) Εμπλουτισμός θεματικών υφιστάμενων προγραμμάτων επιμόρφωσης ανάλογα με τις ανάγκες.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ ΥΕΚΑ	2026-2030	ΥΠΑΝ: Στο πλαίσιο υφιστάμενων προγραμμάτων
	ε) Προσφορά προγραμμάτων κατάρτισης του προσωπικού ΠΕΦ για:			
	• θέματα που αφορούν παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες²⁷.	ΥΠΑΝ	2026-2030	ΥΠΑΝ: Στο πλαίσιο υφιστάμενων προγραμμάτων

²⁷ Παιδιά με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

	- πιστοποιημένα από το ΥΥ προγράμματα κατάρτισης προσωπικού ΠΕΦ για εξασφάλιση πιστοποίησης Πρώτου Βοηθού (Πρώτες Βοήθειες). - συναισθηματική ενδυνάμωση προσωπικού που εργάζεται σε δομές ΠΕΦ. - επιμόρφωση σχολικών βοηθών ή άλλου βοηθητικού προσωπικού. η) Μελέτη ώστε να δοθούν κίνητρα με βάση τη μοριοδότηση στο Σχέδιο Επιδότησης Διδάκτρων και Σίτισης Παιδιών ηλικίας μέχρι τεσσάρων χρονών.	ΥΕΚΑ, ΥΥ/ ΚΕΠΑ, Υπηρεσίες Αναζωογόνησης ΥΕΚΑ/ΚΕΠΑ ΥΠΑΝ ΥφΚΠ, ΥΔΕΠ	2026-2030 2026-2030 2026-2030 2027	€20.000 ανά έτος/ Προϋπολογισμός ΥΕΚΑ/ΚΕΠΑ €20.000 ανά έτος/ Προϋπολογισμός ΥΕΚΑ/ΚΕΠΑ ΥΠΑΝ: Στο πλαίσιο υφιστάμενων προγραμμάτων -
4.	Εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου (περί Παιδίων Νόμος Κεφ. 352, Κ.Δ.Π 262/2011 και Κ.Δ.Π 247/2025) ώστε να επιδιωχθεί, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα ετήσιας επαγγελματικής επιμόρφωσης του προσωπικού, καθώς και η αύξηση του αριθμού και των προσόντων του προσωπικού που απασχολείται στους (βρεφο)παιδοκομικούς σταθμούς και των κατ' οίκον παιδοκόμων.	ΥφΚΠ/ ΥΚΕ	2025-2026	-

5.	α) Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού βασισμένου στο κοινό όραμα της ΠΕΦ.	ΥΠΑΝ	2027-2030	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
	β) Κατάρτιση προσωπικού της ΠΕΦ για την εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού.	ΥΠΑΝ	2027-2030	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
6.	Ενημέρωση ιδρυμάτων ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης αναφορικά με το κοινό όραμα της ΠΕΦ και την Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την ΠΕΦ.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/Ακαδημαϊκοί	2026-2027	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
7.	Ενέργειες προώθησης του επαγγέλματος του «νηπιαγωγού» και «(βρεφο)παιδαγωγού»	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ Κοινωνικοί Εταίροι, Ακαδημαϊκοί	2027-2030	€5.000

5.4 Εθνικό πλαίσιο Ποιότητας

Οι δηλώσεις ποιότητας, οι δομικοί δείκτες ποιότητας σε κεντρικό επίπεδο και επίπεδο δομών της ΠΕΦ καθώς και οι δείκτες ποιότητας διεργασίας του Πυλώνα Εργατικό Δυναμικό είναι οι ακόλουθοι:

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ:		ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΗΣ ΠΕΦ
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΩΝ ΠΕΦ	
1. Σε όλο το προσωπικό των δημοσίων και ιδιωτικών δομών της ΠΕΦ προσφέρονται ευκαιρίες μέσω συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στον επαγγελματικό τους ρόλο και να παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες.	1. Το ποσοστό συμμετοχής του προσωπικού από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα της ΠΕΦ στα προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης 2. Κίνητρα και διευκολύνσεις που παρέχονται στο προσωπικό για επαγγελματική ανάπτυξη.	1. Ο αριθμός και το ποσοστό του προσωπικού που έχει συμμετάσχει σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης κάθε σχολικό έτος. 2. Κίνητρα και διευκολύνσεις που παρέχονται στο προσωπικό της δομής ΠΕΦ για συμμετοχή σε προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης	1. Το προσωπικό επιδιώκει τη συμμετοχή όλων των παιδιών, λαμβάνοντας υπόψη τη μοναδικότητα, τους ατομικούς μηχανισμούς μάθησης και ρυθμούς ανάπτυξης, τις ατομικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του κάθε παιδιού.

2. Οι πολιτικές για την ΠΕΦ διασφαλίζουν ένα υποστηρικτικό εργασιακό περιβάλλον και κατάλληλες εργασιακές συνθήκες στις δημόσιες και ιδιωτικές δομές της ΠΕΦ.	3. Η αναλογία παιδιών-προσωπικού είναι επαρκής, ώστε να προάγεται η φροντίδα, η ανάπτυξη και η μάθηση των παιδιών και να διασφαλίζεται η προστασία των παιδιών στις δομές της ΠΕΦ. 4. Ο αριθμός των δομών ΠΕΦ που έχουν επιθεωρηθεί για την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας.	λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των παιδιών/ της δομής της ΠΕΦ. 3. Η αναλογία παιδιών-προσωπικού επαρκεί για τον αριθμό και τις ηλικίες των παιδιών και την υλοποίηση του παιδαγωγικού πλαισίου, ώστε να προαχθεί η φροντίδα, η ανάπτυξη και η μάθηση των παιδιών.	
--	--	---	--

6. Πυλώνας: Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

6.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Πρόκειται για τον Πυλώνα ο οποίος χρειάζεται ουσιαστική ενίσχυση και αποτελεσματική υποστήριξη, προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα παροχής υπηρεσιών στην ΠΕΦ και η πορεία υλοποίησης της παρούσας Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης.

Σύμφωνα με τα παραδοτέα του Έργου «Υποστήριξη της Επέκτασης και Στρατηγικής Ανάπτυξης της Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας στην Κύπρο» και συνεισφορά του ΥΠΑΝ, η υφιστάμενη κατάσταση για τον υπό αναφορά Πυλώνα παρουσιάζει τα ακόλουθα δυνατά σημεία και προκλήσεις:

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ
Καθιερωμένη αξιολόγηση προόδου των παιδιών που φοιτούν στην υποχρεωτική προδημοτική εκπαίδευση για την ετοιμότητά τους να φοιτήσουν στο Δημοτικό Σχολείο με τη συμπλήρωση Σχολικής Έκθεσης Προόδου (ΣΕΠ) δύο φορές το χρόνο.	Απουσία ενιαίου συστήματος διασφάλισης ποιότητας για ολόκληρο τον τομέα της ΠΕΦ.
Διοργάνωση σεμιναρίων από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο κάθε σχολική χρονιά τα οποία απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς προδημοτικής εκπαίδευσης για παρακολούθηση τους σε προαιρετική βάση.	Απουσία προτύπων ποιότητας για την ΠΕΦ που να έχουν αναπτυχθεί με βάση συγκεκριμένους δείκτες ποιότητας της ΠΕΦ.
Αυτοαξιολόγηση προσωπικού προδημοτικής εκπαίδευσης (ΥΠΑΝ) στο τέλος κάθε σχολικής	Απουσία εργαλείων και διαδικασιών του συστήματος διασφάλισης ποιότητας που να εστιάζουν στην ποιότητα της διαδικασίας και την εκπαιδευτική/ παιδαγωγική διαδικασία

χρονιάς με τη συμπλήρωση τυποποιημένου εντύπου.	(π.χ. αλληλεπιδράσεις μεταξύ των παιδιών, συμμετοχή των παιδιών).
Αριθμητική αξιολόγηση προσωπικού προδημοτικής εκπαίδευσης (ΥΠΑΝ) σε συγκεκριμένους τομείς, με βάση τα χρόνια υπηρεσίας του.	Έλλειψη τυποποιημένων διαδικασιών αξιολόγησης των αποτελεσμάτων για να υποστηριχθεί η οργάνωση και η ανάλυση των εθνικών δεδομένων για την ΠΕΦ.
Παροχή εποπτείας και παιδαγωγικής καθοδήγησης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών κατόπιν συστάσεων των επιθεωρητών προς τους διευθυντές σχολείων προδημοτικής εκπαίδευσης και μέσω παρακολούθησης δειγματικών μαθημάτων σε σχολικές μονάδες από έμπειρους εκπαιδευτικούς στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα.	Περιορισμένος αριθμός επιθεωρητών που εμπλέκονται στην αξιολόγηση της ΠΕΦ.
Συμμετοχή νεοπροαχθέντων διευθυντών προδημοτικής εκπαίδευσης σε επιμορφωτικά προγράμματα που διοργανώνει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο μια φορά τη βδομάδα καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.	Απουσία μηχανογραφημένης βάσης δεδομένων για τις εγγραφές/ φοίτηση παιδιών σε δομές της ΠΕΦ που είναι εγγεγραμμένες και επιθεωρούνται από τις ΥΚΕ.
	Απουσία μηχανισμού συστηματικής συλλογής δεδομένων προσφοράς και ζήτησης για ολόκληρο τον τομέα της ΠΕΦ, βάσει του οποίου να λαμβάνονται αποφάσεις χρηματοδότησης.

Οι ΥΚΕ, για την αντιμετώπιση προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο Πυλώνας Παρακολούθηση και Αξιολόγηση προβαίνουν, στο πλαίσιο εφαρμογής του σχετικού νομοθετικού πλαισίου (περί Παιδιών Νόμου (Κεφ. 352), του περί Παιδιών (Παιδοκομικοί Σταθμοί) Διατάγματος Κ.Δ.Π 262/2011 και του περί Παιδιών (Παιδοκομικοί Σταθμοί) (Τροποποιητικό) Διατάγματος Κ.Δ.Π 247/2025), σε τακτές επιθεωρήσεις (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών, οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση των επιπέδων λειτουργίας, μεταξύ άλλων, στους τομείς των προσόντων του προσωπικού, της καταλληλότητας των υποστατικών, του ελέγχου της υγείας και ασφάλειας των εξυπηρετούμενων παιδιών, κτλ.

Στο πλαίσιο επιθεώρησης των (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών συμπληρώνουν συγκεκριμένες Εκθέσεις και τηρούν στοιχεία στο υφιστάμενο μηχανογραφημένο σύστημά τους. Σημαντικό είναι να αναφερθεί, ότι το εν λόγω μηχανογραφημένο σύστημα χρήζει εκσυγχρονισμού και προς την κατεύθυνση αυτή προωθείται, μέσω του Έργου της Αναδιάρθρωσης των ΥΚΕ, συγκεκριμένη δράση για την αναβάθμισή του. Ως εκ τούτου, η συμπερίληψη νέων στοιχείων, σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τους (βρεφο)παιδοκομικούς σταθμούς που βρίσκεται σε εξέλιξη, καθώς και με

στοιχεία που πηγάζουν από την παρούσα Στρατηγική, Σχέδιο Δράσης και το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας για την ΠΕΦ, θα ληφθούν υπόψη.

Το ΥΠΑΝ διατηρεί ένα σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης για όλα ανεξαιρέτως τα νηπιαγωγεία, με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της ασφάλειας των παιδιών. Σύντομα, αναμένεται και η ετοιμασία ενός εργαλείου αυτοαξιολόγησης της κάθε σχολικής μονάδας με τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών του κάθε νηπιαγωγείου. Τα δεδομένα θα συλλέγονται και θα αποστέλλονται στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, για εξαγωγή συμπερασμάτων. Το συγκεκριμένο εργαλείο αναμένεται να είναι έτοιμο περί το τέλος της σχολικής χρονιάς 2024-2025.

Ο έλεγχος και η εποπτεία που παρέχει το ΥΠΑΝ στα ιδιωτικά νηπιαγωγεία, περιορίζονται κυρίως στη συμμόρφωση των ιδιοκτητών με τη νομοθεσία σε σχέση με τις προδιαγραφές για την ίδρυση και λειτουργία των νηπιαγωγείων τους. Επικεντρώνεται, κυρίως, στα κτιριολογικά και άλλα θέματα που αφορούν την ασφάλεια και την υγεία των παιδιών, στα προσόντα του διδακτικού προσωπικού, καθώς και στη γενική παρακολούθηση της εφαρμογής του αναλυτικού προγράμματος.

6.2 Ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση του Πυλώνα

Η καθιέρωση ενός ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης στον τομέα της ΠΕΦ αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη διασφάλιση και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Μέσω της συστηματικής καταγραφής και ανάλυσης δεδομένων, το σύστημα θα εντοπίζει έγκαιρα αδυναμίες, θα ενισχύει την αποτελεσματικότητα των παιδαγωγικών πρακτικών και θα υποστηρίζει την επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού. Θα παρέχει, επίσης, πολύτιμα στοιχεία για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση τεκμηριωμένων παιδαγωγικών πολιτικών και μεταρρυθμίσεων, ενισχύοντας παράλληλα τη διαφάνεια και την εμπιστοσύνη του κοινωνικού συνόλου. Περαιτέρω, το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης θα παρακολουθεί την πρόοδο της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ, για τη διασφάλιση της επιτυχούς υλοποίησής τους.

Η ανάπτυξη ενός Εθνικού Πλαισίου Ποιότητας μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην υποστήριξη ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης στην ΠΕΦ, λειτουργώντας ως σταθερό σημείο αναφοράς για την ποιότητα των

παρεχόμενων υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα, θα παρέχει σαφείς αρχές και δείκτες ποιότητας που θα μπορούν να καθοδηγούν τη διαδικασία αξιολόγησης, διασφαλίζοντας τη συνοχή, τη διαφάνεια και τη σύγκριση των αποτελεσμάτων σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, θα συμβάλει στη διαμόρφωση κοινών αντιλήψεων για όλο τον τομέα της ΠΕΦ, ενισχύοντας τη συνεργασία και την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό στόχων βελτίωσης, ανάπτυξης εργαλείων αυτοαξιολόγησης και την προώθηση της επαγγελματικής ανάπτυξης, με βάση τεκμηριωμένες ανάγκες. Στοχεύει στη διασφάλιση της υγιούς ανάπτυξης και ευημερίας των παιδιών σε όλο τον τομέα της ΠΕΦ, μέσα από κατάλληλες διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης και μεριμνά για την ικανότητα του προσωπικού της ΠΕΦ να προβαίνει στην αξιολόγηση του τομέα με τη χρήση κατάλληλων εργαλείων αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης.

6.3 Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της Προόδου υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ

Εισάγεται, μεταξύ άλλων, ένα σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπονται –

- Ο συντονιστικός ρόλος του ΥΠΑΝ και του ΥφΚΠ.
- Η σύσταση Υπηρεσιακής Επιτροπής για υποβολή και επεξεργασία εισηγήσεων.
- Η σύσταση Καθοδηγητικής Επιτροπής (Steering Committee) για λήψη αποφάσεων.

(α) ΥΠΑΝ- ΥφΚΠ

Το ΥΠΑΝ και το ΥφΚΠ θα αναλάβουν τον πιο κάτω ρόλο:

- i. Από κοινού παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ.
- ii. Συλλογή και μελέτη εισηγήσεων και απόψεων που θα υποβάλλονται από διάφορους εμπλεκόμενους φορείς (πχ. Ακαδημαϊκοί, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οργανωμένες ομάδες συνδέσμων γονέων, πάροχους ΠΕΦ) σε ετήσια βάση.

- iii. Ετοιμασία και υποβολή εισηγήσεων από την Υπηρεσιακή Επιτροπή προς την Καθοδηγητική Επιτροπή για λήψη αποφάσεων.
- iv. Αναθεώρηση του Σχεδίου Δράσης ανάλογα με τις αποφάσεις της Καθοδηγητικής Επιτροπής.
- v. Ετοιμασία Έκθεσης Προόδου για την πορεία υλοποίησης και οποιεσδήποτε αλλαγές έχουν γίνει εντός του προηγούμενου έτους και υποβολή για ενημέρωση της Καθοδηγητικής Επιτροπής εντός του πρώτου εξαμήνου του επόμενου έτους.

(β) Υπηρεσιακή Επιτροπή

Η Υπηρεσιακή Επιτροπή θα αποτελείται από εκπροσώπους των Γενικών Διευθυντών των ΥΠΑΝ, ΥΠΟΙΚ, ΥΕΚΑ, ΥΥ και ΥφΚΠ. Θα συνέρχεται μετά από πρόσκληση και υπό το συντονισμό του ΥΠΑΝ και του ΥφΚΠ ανά εξάμηνο, θα εξετάζει υποβληθείσες εισηγήσεις από τους εμπλεκόμενους φορείς, και θα υποβάλλει και η ίδια εισηγήσεις για νέες δράσεις.

(γ) Καθοδηγητική Επιτροπή

Η Καθοδηγητική Επιτροπή θα αποτελείται από τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων και Υφυπουργείων που αναφέρονται στην παράγραφο 6. 1 (β) πιο πάνω και, θα λαμβάνει αποφάσεις για νέες δράσεις και για θέματα που αφορούν τους Στρατηγικούς στόχους της Εθνικής Στρατηγικής. Σε περίπτωση τροποποίησης ή/ και εισαγωγής δράσεων και δεικτών ποιότητας στην Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης, η Καθοδηγητική Επιτροπή θα ετοιμάζει και υποβάλλει σχετική Πρόταση για ενημέρωση και έγκριση του ΥΣ.

Σχεδιάγραμμα του συστήματος Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης της ΠΕΦ παρουσιάζεται στο Παράρτημα Γ του παρόντος εγγράφου.

6.4 Στρατηγικοί στόχοι

Οι Στρατηγικοί στόχοι για τον Πυλώνα Παρακολούθηση και Αξιολόγηση αποσκοπούν στη δημιουργία συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης για το σύνολο του τομέα της ΠΕΦ, το οποίο διαθέτει τους κατάλληλους πόρους, βάσει του Εθνικού Πλαισίου Ποιότητας, με το οποίο θα επιτυγχάνεται η μέτρηση της ποιότητας της παροχής της ΠΕΦ.

6.2.1	Παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ.
6.2.2	Ενίσχυση του τομέα παρακολούθησης και αξιολόγησης για το σύνολο της ΠΕΦ, λαμβάνοντας υπόψη και το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας για την ΠΕΦ
6.2.3	Εκπαίδευση εμπλεκόμενων φορέων της ΠΕΦ σε σχέση με την εφαρμογή των εργαλείων συλλογής δεδομένων και των εργαλείων αυτοαξιολόγησης.
6.2.4	Ανάπτυξη δράσεων επικοινωνίας που αποσκοπούν στην εξοικείωση του ευρύτερου κοινού με τον σκοπό του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης στον τομέα της ΠΕΦ.

6.5 Σχέδιο Δράσης

A/A	Δράσεις	Αρμόδιοι/ Εμπλεκόμενοι Φορείς	Επίπεδο προτεραιότητας / Χρονοδιάγραμμα	Εκτιμώμενο κόστος/ Πηγή χρηματοδότησης
1.	Σύσταση Καθοδηγητικής Επιτροπής και Υπηρεσιακής Επιτροπής με απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με όρους εντολής την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης και Εθνικού Πλαισίου Ποιότητας της ΠΕΦ	ΥΠΟΙΚ, ΥΠΑΝ, ΥΕΚΑ, ΥΥ, ΥφΚΠ/ΥΣ	2026	-
2.	α) Ανάπτυξη/ ενίσχυση βάσεων δεδομένων	ΥΠΑΝ, ΥΥ, ΥφΚΠ/ ΥφΕΚΨΠ, , ακαδημαϊκοί	2026-2030	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
	β) Σύσταση ομάδας εργασίας για την ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης	ΥΠΑΝ, ΥΥ, ΥφΚΠ/ ΥφΕΚΨΠ, , ακαδημαϊκοί	2026	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο

	γ) Μελέτη για ανάπτυξη κοινής πλατφόρμας παρακολούθησης και αξιολόγησης για τις δομές της ΠΕΦ, όπου θα εισάγονται τα δεδομένα που συλλέγονται από την εφαρμογή των εργαλείων για την τροφοδότηση των βάσεων δεδομένων της ΠΕΦ στο ΥφΚΠ και το ΥΠΑΝ.	ΥΠΑΝ, ΥΥ, ΥφΚΠ/ΥφΕΚΨΠ, ακαδημαϊκοί	2027-2030	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
	δ) Ανάπτυξη εργαλείων συλλογής δεδομένων για την τροφοδότηση του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης.	ΥΠΑΝ, ΥΥ, ΥφΚΠ/ΥφΕΚΨΠ, ακαδημαϊκοί	2027-2030	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
	ε) Ανάπτυξη εργαλείων αυτοαξιολόγησης για τις δομές της ΠΕΦ.	ΥΠΑΝ, ΥΥ, ΥφΚΠ/ΥφΕΚΨΠ, ακαδημαϊκοί	2027-2030	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
	στ.) Δημιουργία νέων θέσεων σε προσωπικό με ευθύνη την παρακολούθηση και αξιολόγηση της ΠΕΦ και τη στήριξη του προσωπικού.	ΥΠΑΝ	2027-2030	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
	(ζ) Ενίσχυση της στελέχωσης των Μονάδων Επιθεωρήσεων των ΥΚΕ για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των προγραμμάτων της ΠΕΦ ²⁸ .	ΥφΚΠ	2026-2030	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
3.	Ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης σε σχέση με την εφαρμογή των εργαλείων συλλογής δεδομένων και των εργαλείων αυτοαξιολόγησης.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ΥφΕΚΨΠ	2029- 2030	Δεν μπορεί να εκτιμηθεί στο παρόν στάδιο
4.	Δράσεις επικοινωνίας απευθυνόμενες στο ευρύτερο κοινό.	ΥΠΑΝ, ΥφΚΠ/ ΓΤΠ	2028- 2030	€15.000

6.4 Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας

Οι δηλώσεις ποιότητας, οι δομικοί δείκτες ποιότητας σε κεντρικό επίπεδο και επίπεδο δομών της ΠΕΦ του Πυλώνα Παρακολούθηση και Αξιολόγηση είναι οι ακόλουθοι:

²⁸ Σχετική είναι η Δράση 8 στο Σχέδιο Δράσης του Πυλώνα Παιδαγωγικό Πλαίσιο.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ:	
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΩΝ ΠΕΦ
1. Η ΠΕΦ παρακολουθείται και αξιολογείται με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται συστηματικά με σκοπό τη συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ΠΕΦ. 2. Τα δεδομένα που συλλέγονται καλύπτουν και τους πέντε πυλώνες της ΠΕΦ. 3. Το σύστημα αξιολόγησης και παρακολούθησης πρέπει να διασφαλίζει το συμφέρον του παιδιού, συμβάλλοντας στην παροχή υψηλής ποιότητας ΠΕΦ.	1. Οι αρμόδιοι φορείς για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της ΠΕΦ αναπτύσσουν και εφαρμόζουν εργαλεία για τη συλλογή, την επεξεργασία και τη χρήση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων για όλους τους τομείς της ΠΕΦ. 2. Παροχή κατάρτισης σε κεντρικό επίπεδο και σε επίπεδο δομών της ΠΕΦ για την εφαρμογή των εργαλείων παρακολούθησης και αξιολόγησης της ΠΕΦ, καθώς και για τη χρήση των δεδομένων που προκύπτουν από τα εν λόγω εργαλεία. 3. Ανάπτυξη της κουλτούρας αυτοαξιολόγησης στο επίπεδο των δομών της ΠΕΦ, στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. 4. Το ποσοστό των δομών της ΠΕΦ (δημοσίου και ιδιωτικού τομέα) που διενεργούν αυτοαξιολόγηση. 5. Το ποσοστό των πάροχων υπηρεσιών της ΠΕΦ που συλλέγουν και χρησιμοποιούν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης ΠΕΦ. 6. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των υπηρεσιών της ΠΕΦ διασφαλίζει το συμφέρον του παιδιού κατά τη συμμετοχή του σε προγράμματα της ΠΕΦ. 7. Τα προσωπικά δεδομένα των παιδιών και των οικογενειών τους διαφυλάσσονται σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.	1. Συστηματική εφαρμογή των εργαλείων συλλογής ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων για την παροχή των υπηρεσιών της ΠΕΦ. 2. Ο αριθμός του προσωπικού που συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης/ επιμόρφωσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες και τα εργαλεία αξιολόγησης στον τομέα της ΠΕΦ. 3. Η δομή της ΠΕΦ συλλέγει δεδομένα για όλους τους τομείς της ΠΕΦ, και αποστέλλει συστηματικά τα δεδομένα στον Φορέα, ο οποίος είναι αρμόδιος για τη συλλογή, την επεξεργασία και τη χρήση των δεδομένων. 4. Το ποσοστό του προσωπικού της δομής ΠΕΦ που εφαρμόζει την αυτοαξιολόγηση. 5. Η δομή της ΠΕΦ διασφαλίζει την ενεργή συμμετοχή των παιδιών στην αξιολόγηση των υπηρεσιών της με τη χρήση κατάλληλων εργαλείων για τα παιδιά. 6. Η δομή της ΠΕΦ χρησιμοποιεί τα δεδομένα από την αξιολόγηση, για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών ΠΕΦ. 7. Τα προσωπικά δεδομένα των παιδιών και των οικογενειών τους διαφυλάσσονται σύμφωνα με την εθνική και τη κοινοτική νομοθεσία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Τα πιο κάτω Παραρτήματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ.

A. ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΦ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

1. Εισαγωγή

Το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας αναπτύχθηκε στη βάση του παραδοτέου: «*Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας για την Κύπρο*» του Έργου: «*Υποστήριξη της Επέκτασης και Στρατηγικής Ανάπτυξης της Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας στην Κύπρο*²⁹», έχοντας ως σημείο αναφοράς το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ποιότητας για την ΠΕΦ, το οποίο ετοιμάστηκε με βάση τη Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ του 2019³⁰.

Μέσω του εν λόγω Έργου, αναπτύχθηκε από την Ομάδα Εργασίας (τεχνοκρατών, εμπειρογνομόνων και άλλων εμπλεκόμενων φορέων) του Έργου το προτεινόμενο Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας για την ΠΕΦ, το οποίο έτυχε πιλοτικής εφαρμογής σε αριθμό (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών και νηπιαγωγείων, παγκύπρια. Το εν λόγω παραδοτέο, έτυχε επεξεργασίας και διαμορφώθηκε από την Υπηρεσιακή Επιτροπή που έχει συσταθεί για σκοπούς ετοιμασίας της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης.

Η Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ του 2022, σχετικά με την προδημοτική εκπαίδευση και φροντίδα: οι Στόχοι της Βαρκελώνης για το 2030 (2022/C 484/01), συνιστά όπως, για τη διασφάλιση ποιότητας στην ΠΕΦ, το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας του κάθε Κράτους Μέλους διασφαλίσει ότι:

α) οι υπηρεσίες ΠΕΦ για όλα τα παιδιά είναι υψηλής ποιότητας, προκειμένου να συμβάλουν στην υγιή σωματική, κοινωνική, συναισθηματική, γνωστική και εκπαιδευτική

²⁹ Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας για την Κύπρο (2024) <http://www.dmsw.gov.cy/dmsw/sws.nsf/All/75A4F193C8545AECC2258BDC0046D1E7?OpenDocument>

³⁰ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2019). Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με τα συστήματα υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης και φροντίδας στην πρώιμη παιδική ηλικία. ST/9014/2019/INIT. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019H0605%2801%29&qid=1627470989089>

ανάπτυξη και ευημερία του παιδιού, και να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των γονέων στις εν λόγω υπηρεσίες· και ότι

β) τα εθνικά ή περιφερειακά πλαίσια ποιότητας που ενθαρρύνονται να αναπτύξουν τα Κράτη - Μέλη, σύμφωνα με την υπό αναφορά Σύσταση του Συμβουλίου, περιλαμβάνουν την παροχή υπηρεσιών για παιδιά και των δύο ηλικιακών ομάδων που καλύπτονται από αυτήν³¹. τα πλαίσια ποιότητας θα πρέπει ιδίως να προβλέπουν:

- επαρκείς αναλογίες προσωπικού-παιδιών και μεγέθη ομάδων, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία των παιδιών και τυχόν αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που μπορεί να έχουν, ιδίως σε χωριστά συστήματα προδημοτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ώστε να αποφεύγονται κενά σε επίπεδο φροντίδας·
- τη στήριξη της επαγγελματοποίησης όλου του προσωπικού ΠΕΦ, μεταξύ άλλων με την αύξηση του απαιτούμενου επιπέδου αρχικής εκπαίδευσης και την εξασφάλιση συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης, συμπεριλαμβανομένης της γνώσης των δικαιωμάτων του παιδιού, μέσω ευκαιριών επαρκούς και διά βίου κατάρτισης· και
- ένα ασφαλές περιβάλλον με στοργή και φροντίδα, ένα ποιοτικό πρόγραμμα σπουδών και μαθησιακές ευκαιρίες κατάλληλες για τις ειδικές ανάγκες κάθε κατηγορίας παιδιών και κάθε ηλικιακής ομάδας, καθώς και έναν κοινωνικό, πολιτιστικό και φυσικό χώρο που προσφέρει ένα φάσμα δυνατοτήτων για την ανάπτυξη του δυναμικού των παιδιών.

Το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας της ΠΕΦ θέτει τα θεμέλια για την αξιολόγηση του τομέα της ΠΕΦ από άποψη πολιτικής και παραγόντων που σχετίζονται με τη δομή, τις διαδικασίες και το περιεχόμενο, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Υποστηρίζει την προώθηση μιας ολιστικής προσέγγισης του συστήματος για την ΠΕΦ και αναμένεται να στηρίξει τις στοχευμένες μελλοντικές μεταρρυθμίσεις και εξελίξεις στον τομέα.

Διαμορφώθηκε, έτσι ώστε να λαμβάνει υπόψη ολόκληρο τον τομέα της ΠΕΦ και ευθυγραμμίζεται με τους Στρατηγικούς στόχους και το σχέδιο δράσης του παρόντος εγγράφου, περιλαμβάνοντας δηλώσεις ποιότητας για κάθε τομέα προτεραιότητας. Η εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Ποιότητας έχει στόχο να στηρίξει την επίτευξη των

³¹ Παιδιά ηλικίας από μηδέν μέχρι τριών χρονών και παιδιά ηλικίας από τριών μέχρι την ηλικία υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης.

δηλώσεων ποιότητας για κάθε τομέα προτεραιότητας για την ΠΕΦ, οι οποίες ορίζονται από δομικούς δείκτες ποιότητας και δείκτες ποιότητας διεργασίας, οι οποίοι θα εφαρμόζονται, παρακολουθούνται και αξιολογούνται είτε σε κεντρικό επίπεδο και/ή σε επίπεδο των δομών της ΠΕΦ. Οι **δομικοί δείκτες ποιότητας** αναφέρονται στον σχεδιασμό και την οργάνωση της ΠΕΦ σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Οι δείκτες **ποιότητας διεργασίας** συνδέονται με την παιδαγωγική προσέγγιση για την ΠΕΦ, καθώς και την κουλτούρα όσον αφορά τον παιδαγωγικό προσανατολισμό κάθε δομής της ΠΕΦ.

2. Όραμα και Σκοπός του Εθνικού Πλαισίου Ποιότητας

Το όραμα για το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας για την ΠΕΦ είναι να αποτελέσει έμπνευση, να καθοδηγήσει και να υποστηρίξει την εκπαίδευση και φροντίδα παιδιών από τη γέννηση έως και την ηλικία των έξι χρονών σε δομές της ΠΕΦ στην Κύπρο.

Αποσκοπεί στην υλοποίηση του κοινού οράματος για την ΠΕΦ που είναι η διασφάλιση της πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας ΠΕΦ για όλα τα παιδιά από τη γέννηση έως και την ηλικία των 6 χρονών χωρίς αποκλεισμούς, καθώς και η υποστήριξη της ολιστικής ανάπτυξης του παιδιού, δίνοντας έμφαση στην παιδοκεντρική εκπαίδευση και φροντίδα, τη συμμετοχή του παιδιού, της οικογένειάς και της ευρύτερης κοινότητας καθώς και στη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων με πρώτιστο μέλημα το συμφέρον του παιδιού.

3. Το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας για την ΠΕΦ

Παρατίθεται πιο κάτω ολόκληρο το Εθνικό Πλαίσιο Ποιότητας για την ΠΕΦ:

Τρεις δείκτες ποιότητας που αναμένεται να εφαρμόζονται, παρακολουθούνται και να αξιολογούνται από τις αρμόδιες Αρχές για την ΠΕΦ **και για τους πέντε πυλώνες**:

1. Το ποσοστό ΑΕΠ που επενδύεται στην ΠΕΦ.
2. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από μηδέν μέχρι έξι που συμμετέχουν σε προγράμματα της ΠΕΦ.

3. Κάθε δομή της ΠΕΦ διαθέτει πρόγραμμα συνεργασίας με την οικογένεια και με φορείς που παρέχουν υπηρεσίες στο παιδί και την οικογένεια.

Οι Δηλώσεις Ποιότητας, οι Δείκτες Διαρθρωτικής Ποιότητας και οι Δείκτες Ποιότητας της Διεργασίας ανά Πυλώνα παρατίθενται πιο κάτω:

ΠΥΛΩΝΑΣ: ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	
ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
1. Το νομοθετικό πλαίσιο και το πλαίσιο πολιτικής προωθούν την παροχή υψηλής ποιότητας, προσβάσιμης, οικονομικά προσιτής και χωρίς αποκλεισμούς ΠΕΦ με την απαραίτητη χρηματοδότηση.	Ορίζονται πρότυπα κτιριακών εγκαταστάσεων και υποδομών της ΠΕΦ, καθώς και τρόπος λειτουργίας των προγραμμάτων της ΠΕΦ.
2. Το νομοθετικό πλαίσιο καθορίζει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες για την επίτευξη του κοινού οράματος για την ΠΕΦ.	Τίθενται σαφείς στόχοι, ρόλοι και υποχρεώσεις για τα αρμόδια και εμπλεκόμενα πρόσωπα και φορείς σε ολόκληρο τον τομέα της ΠΕΦ.

ΠΥΛΩΝΑΣ: ΠΡΟΣΒΑΣΗ			
ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ:		ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΗΣ ΠΕΦ
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΩΝ ΠΕΦ	
1. Οι δομές και οι υπηρεσίες της ΠΕΦ επαρκούν σε αριθμό και είναι οικονομικά προσιτές και προσβάσιμες σε όλα τα παιδιά και τις οικογένειές τους. 2. Η ΠΕΦ βασίζεται στην πρόσβαση χωρίς αποκλεισμούς και στον σεβασμό και αποδέχεται τη διαφορετικότητα, όπως για παράδειγμα σε ότι αφορά το φύλο, τη φυλή, τη θρησκεία και τον τόπο καταγωγής. 3. Η ΠΕΦ στηρίζει την ίση και ενεργή συμμετοχή όλων των παιδιών και των οικογενειών τους στις διαδικασίες και τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων της ΠΕΦ. 4. Οι πολιτικές και τα προγράμματα της ΠΕΦ λαμβάνουν υπόψη και ανταποκρίνονται κατάλληλα στις αναπτυξιακές και μαθησιακές ανάγκες, καθώς και στις ανάγκες φροντίδας όλων των παιδιών ηλικίας μηδέν έως έξι χρονών.	1. Το πλαίσιο νομοθεσίας και πολιτικής που διασφαλίζει το δικαίωμα όλων των παιδιών στην ΠΕΦ. 2. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως τριών χρονών που συμμετέχουν τακτικά σε ένα πρόγραμμα της ΠΕΦ. 3. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από τριών έως έξι χρονών με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 4. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως την ηλικία της υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης που λαμβάνουν επιχορήγηση για τη συμμετοχή τους σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 5. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως έξι χρονών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες³² με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 6. Το ποσοστό των παιδιών ηλικίας από μηδέν έως έξι χρονών με μεταναστευτικό βιογραφικό με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ.	1. Ο ετήσιος αριθμός των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες³³ με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 2. Ο ετήσιος αριθμός των παιδιών με μεταναστευτικό βιογραφικό με τακτική φοίτηση σε πρόγραμμα της ΠΕΦ. 3. Η δομή συνεργάζεται με υπηρεσίες που στηρίζουν τα παιδιά και τις οικογένειες διασφαλίζοντας τη σύνδεσή τους με αυτές. 4. Η δομή διασφαλίζει την ύπαρξη επαρκούς προσωπικού, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, ώστε τα παιδιά να είναι ασφαλή και να αλληλοεπιδρούν με σταθερά πρόσωπα αναφοράς στις δομές της ΠΕΦ.	1. Το προσωπικό της δομής διασφαλίζει ότι όλα τα παιδιά συμμετέχουν ισότιμα στο πρόγραμμα. 2. Οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ προσωπικού και παιδιών χαρακτηρίζονται από στοργικές και θετικές στάσεις, και ενθάρρυνση των παιδιών. 3. Το προσωπικό αλληλεπιδρά με κάθε παιδί ξεχωριστά και με την ομάδα των παιδιών κατά τρόπο κατάλληλο για την ανάπτυξή τους ώστε να προάγεται η υγεία, η ανάπτυξη και η μάθηση. 4. Το προσωπικό στηρίζει ενεργά τις πρωτοβουλίες των παιδιών και τη συμμετοχή τους σε όλα τα στάδια της διαδικασίας παροχής των υπηρεσιών της ΠΕΦ.

³² Παιδιά με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

³³ Παιδιά με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ή/ άλλες ανάγκες.

ΠΥΛΩΝΑΣ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ			
ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ:		ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΗΣ ΠΕΦ
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΩΝ ΠΕΦ	
1. Το παιδαγωγικό πλαίσιο βασίζεται σε παιδαγωγικές αρχές που αναπτύσσουν δεξιότητες, στάσεις και αξίες, και στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη και ευημερία του παιδιού. 2. Το παιδαγωγικό πλαίσιο προωθεί τη συνεργασία μεταξύ παιδιών, προσωπικού της ΠΕΦ και γονέων/κηδεμόνων, και προωθεί τον αναστοχασμό από όλους όσοι συμμετέχουν στην υλοποίησή του. 3. Το παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ λαμβάνει υπόψη τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας και αναθεωρείται αναλόγως σε τακτά χρονικά διαστήματα.	1. Οι δομές της ΠΕΦ υιοθετούν ένα παιδαγωγικό πλαίσιο που εντοπίζει και ανταποκρίνεται κατάλληλα στις αναπτυξιακές και μαθησιακές ανάγκες και ενδιαφέροντα, ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις ικανότητες όλων των παιδιών. 2. Τα έγγραφα πολιτικής/εγκύκλιες οδηγίες προβλέπουν τις διαδικασίες τεκμηρίωσης, συστηματικής και τακτικής αξιολόγησης των αναπτυξιακών και μαθησιακών αποτελεσμάτων των παιδιών με βάση το παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ. 3. Τα εργαλεία και οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχονται στις δομές της ΠΕΦ, έτσι ώστε να αξιολογούνται τα αναπτυξιακά και μαθησιακά αποτελέσματα με βάση το παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ. 4. Η ύπαρξη διαδικασιών ελέγχου των δομών της ΠΕΦ σε ό,τι αφορά την υιοθέτηση του παιδαγωγικού πλαισίου της ΠΕΦ και των αναθεωρήσεών του.	1. Οι δομές της ΠΕΦ τηρούν ένα εγκεκριμένο παιδαγωγικό πλαίσιο που εντοπίζει και ανταποκρίνεται κατάλληλα στις αναπτυξιακές και μαθησιακές ανάγκες, τις ανάγκες για φροντίδα, τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα, και λαμβάνει υπόψη τις ικανότητες όλων των παιδιών. 2. Η δομή της ΠΕΦ εφαρμόζει τα παρεχόμενα εργαλεία και κατευθυντήριες γραμμές για τη συστηματική και τακτική αξιολόγηση των αναπτυξιακών και μαθησιακών αποτελεσμάτων του παιδιού με βάση το παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ. 3. Η δομή της ΠΕΦ ανταποκρίνεται εγκαίρως στις αναθεωρήσεις που πραγματοποιούνται στο παιδαγωγικό πλαίσιο της ΠΕΦ.	1. Οι παιδαγωγικές προσεγγίσεις και οι πρακτικές εφαρμογές της δομής της ΠΕΦ στοχεύουν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη των παιδιών, λαμβάνοντας υπόψη τον ρυθμό ανάπτυξης και μάθησης, καθώς και των ατομικών χαρακτηριστικών του κάθε παιδιού.

ΠΥΛΩΝΑΣ: ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ			
ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ:		ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΗΣ ΠΕΦ
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΩΝ ΠΕΦ	
1. Σε όλο το προσωπικό των δημοσίων και ιδιωτικών δομών της ΠΕΦ προσφέρονται ευκαιρίες μέσω συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στον επαγγελματικό τους ρόλο και να παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες. 2. Οι πολιτικές για την ΠΕΦ διασφαλίζουν ένα υποστηρικτικό εργασιακό περιβάλλον και κατάλληλες εργασιακές συνθήκες στις δημόσιες και ιδιωτικές δομές της ΠΕΦ.	1. Το ποσοστό συμμετοχής του προσωπικού από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα της ΠΕΦ στα προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης 2. Κίνητρα και διευκολύνσεις που παρέχονται στο προσωπικό για επαγγελματική ανάπτυξη. 3. Η αναλογία παιδιών-προσωπικού είναι επαρκής, ώστε να προάγεται η φροντίδα, η ανάπτυξη και η μάθηση των παιδιών και να διασφαλίζεται η προστασία των παιδιών στις δομές της ΠΕΦ. 4. Ο αριθμός των δομών ΠΕΦ που έχουν επιθεωρηθεί για την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας.	1. Ο αριθμός και το ποσοστό του προσωπικού που έχει συμμετάσχει σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης κάθε σχολικό έτος. 2. Κίνητρα και διευκολύνσεις που παρέχονται στο προσωπικό της δομής ΠΕΦ για συμμετοχή σε προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των παιδιών/ της δομής της ΠΕΦ. 3. Η αναλογία παιδιών-προσωπικού επαρκεί για τον αριθμό και τις ηλικίες των παιδιών και την υλοποίηση του παιδαγωγικού πλαισίου, ώστε να προαχθεί η φροντίδα, η ανάπτυξη και η μάθηση των παιδιών.	1. Το προσωπικό επιδιώκει τη συμμετοχή όλων των παιδιών, λαμβάνοντας υπόψη τη μοναδικότητα, τους ατομικούς μηχανισμούς μάθησης και ρυθμούς ανάπτυξης, τις ατομικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του κάθε παιδιού.

ΠΥΛΩΝΑΣ: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ:	
	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΟΜΩΝ ΠΕΦ
1. Η ΠΕΦ παρακολουθείται και αξιολογείται με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται συστηματικά με σκοπό τη συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ΠΕΦ. 2. Τα δεδομένα που συλλέγονται καλύπτουν και τους πέντε πυλώνες της ΠΕΦ. 3. Το σύστημα αξιολόγησης και παρακολούθησης πρέπει να διασφαλίζει το συμφέρον του παιδιού, συμβάλλοντας στην παροχή υψηλής ποιότητας ΠΕΦ.	1. Οι αρμόδιοι φορείς για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της ΠΕΦ αναπτύσσουν και εφαρμόζουν εργαλεία για τη συλλογή, την επεξεργασία και τη χρήση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων για όλους τους τομείς της ΠΕΦ. 2. Παροχή κατάρτισης σε κεντρικό επίπεδο και σε επίπεδο δομών της ΠΕΦ για την εφαρμογή των εργαλείων παρακολούθησης και αξιολόγησης της ΠΕΦ, καθώς και για τη χρήση των δεδομένων που προκύπτουν από τα εν λόγω εργαλεία. 3. Ανάπτυξη της κουλτούρας αυτοαξιολόγησης στο επίπεδο των δομών της ΠΕΦ, στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. 4. Το ποσοστό των δομών της ΠΕΦ (δημοσίου και ιδιωτικού τομέα) που διενεργούν αυτοαξιολόγηση. 5. Το ποσοστό των πάροχων υπηρεσιών της ΠΕΦ που συλλέγουν και χρησιμοποιούν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης ΠΕΦ. 6. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των υπηρεσιών της ΠΕΦ διασφαλίζει το συμφέρον του παιδιού κατά τη συμμετοχή του σε προγράμματα της ΠΕΦ. 7. Τα προσωπικά δεδομένα των παιδιών και των οικογενειών τους διαφυλάσσονται σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.	1. Συστηματική εφαρμογή των εργαλείων συλλογής ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων για την παροχή των υπηρεσιών της ΠΕΦ. 2. Ο αριθμός του προσωπικού που συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης/ επιμόρφωσης που σχετίζονται με τις διαδικασίες και τα εργαλεία αξιολόγησης στον τομέα της ΠΕΦ. 3. Η δομή της ΠΕΦ συλλέγει δεδομένα για όλους τους τομείς της ΠΕΦ, και αποστέλλει συστηματικά τα δεδομένα στον Φορέα, ο οποίος είναι αρμόδιος για τη συλλογή, την επεξεργασία και τη χρήση των δεδομένων. 4. Το ποσοστό του προσωπικού της δομής ΠΕΦ που εφαρμόζει την αυτοαξιολόγηση. 5. Η δομή της ΠΕΦ διασφαλίζει την ενεργή συμμετοχή των παιδιών στην αξιολόγηση των υπηρεσιών της με τη χρήση κατάλληλων εργαλείων για τα παιδιά. 6. Η δομή της ΠΕΦ χρησιμοποιεί τα δεδομένα από την αξιολόγηση, για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών ΠΕΦ. 7. Τα προσωπικά δεδομένα των παιδιών και των οικογενειών τους διαφυλάσσονται σύμφωνα με την εθνική και τη κοινοτική νομοθεσία.

B. Εφαρμογή Στρατηγικού Στόχου 2.2.3:

Κύρια επιδίωξη του Στρατηγικού στόχου 2.2.3: *«Ανάθεση της αρμοδιότητας της παροχής υπηρεσιών της ΠΕΦ για παιδιά ηλικίας από τριών έως και έξι χρονών, από το ΥφΚΠ στο ΥΠΑΝ»*, είναι η παροχή ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης και ανάπτυξης για όλα τα παιδιά ηλικίας τριών χρόνων και άνω, καθότι θα ακολουθούν το ίδιο παιδαγωγικό πρόγραμμα. Παράλληλα, η εφαρμογή του αναμένεται, μεταξύ άλλων, να επιτύχει την αποφυγή σύγχυσης και τη διευκόλυνση διαδικασιών ελέγχου και επιθεώρησης τμημάτων της ηλικιακής ομάδας από τριών έως έξι χρονών από μία αρμόδια Αρχή (ΥΠΑΝ), καθώς και την απάλειψη διαφορετικών νομικών απαιτήσεων για την ίδια ηλικιακή ομάδα παιδιών. Παρέχει, επίσης, κίνητρο επιπρόσθετης επαγγελματικής δραστηριοποίησης σε νηπιαγωγούς, αφού η ανάθεση των συγκεκριμένων τμημάτων στο ΥΠΑΝ, συνεπάγεται και μοριοδότηση των νηπιαγωγών από την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΕΕΥ).

Η μετακίνηση και η εγγραφή των επηρεαζόμενων τμημάτων των (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών της ηλικιακής ομάδας από τριών χρόνων και άνω από το ΥφΚΠ στο ΥΠΑΝ, θα γίνει με πλήρη συμμόρφωση με τις πρόνοιες του περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμου (Ν. 147(Ι)/2019), παραχωρώντας μεταβατική περίοδο συμμόρφωσης σε θέματα προσωπικού και κτιριολογικών απαιτήσεων. Η παροχή χρόνου δίνει τη δυνατότητα στους επηρεαζόμενους (βρεφο)παιδοκομικούς σταθμούς για κτιριολογικές αλλαγές, εξεύρεση προσοντούχου προσωπικού (νηπιαγωγών) και τη δυνατότητα εσωτερικής μετακίνησης υφιστάμενου προσωπικού που δεν έχει τα απαιτούμενα προσόντα σε άλλα τμήματα που επιθεωρούνται από το ΥφΚΠ.

Για σκοπούς παραχώρησης κατάλληλων διευκολύνσεων στους επηρεαζόμενους (βρεφο)παιδοκομικούς σταθμούς, θα υποβληθεί σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο στην οποία θα περιλαμβάνονται οι Ειδικές Ρυθμίσεις που θα διέπουν τη διαδικασία της πλήρους συμμόρφωσης με τον περί Ιδιωτικών Σχολείων Νόμου (Ν. 147(Ι)/2019). Οι Ειδικές Ρυθμίσεις θα αφορούν τα ακόλουθα:

- Ανάλυση της ευθύνης των τμημάτων στα οποία φοιτούν παιδιά της ηλικιακής ομάδας τριών χρόνων και άνω από πτυχιούχους νηπιαγωγούς. Για την εν λόγω υποχρέωση/ρύθμιση, οι (βρεφο)παιδοκομικοί σταθμοί θα έχουν δύο έτη μεταβατικής περιόδου για πλήρη συμμόρφωση. Δύναται να εξεταστούν πιθανές

εξαιρέσεις για τους επαγγελματίες/υπεύθυνους τμημάτων με προϋπηρεσία πολλών ετών στη θέση, μετά από εξέταση της κάθε περίπτωσης ξεχωριστά.

- Χρονική περίοδο πέντε ετών για πλήρη συμμόρφωση με τις κτιριολογικές απαιτήσεις.
- Αποκλειστική εγγραφή στο ΥΠΑΝ ως ολοήμερα ή/και ως θερινά νηπιαγωγεία των (βρεφο)παιδοκομικών σταθμών που λειτουργούν εγκεκριμένα τμήματα και από τα δύο Υπουργεία (ως νηπιαγωγεία στο ΥΠΑΝ για πρωινή φοίτηση και στο ΥφΚΠ για απογευματινή φοίτηση/σχολικές αργίες/διακοπές).

Η στενή συνεργασία ΥΠΑΝ και ΥφΚΠ είναι ζωτικής σημασίας για την υλοποίηση της συγκεκριμένης διαθρωπικής μεταρρύθμισης. Επιπρόσθετα, η καθοδήγηση και στήριξη του ΥΠΑΝ και ΥφΚΠ στις δομές και στους πάροχους υπηρεσιών ΠΕΦ είναι απαραίτητη, έτσι ώστε να διασφαλισθεί η ομαλή υλοποίηση των απαραίτητων αλλαγών και διαδικασιών από όλα τα επηρεαζόμενα μέρη (πάροχους ιδιωτικών δομών, διδακτικό και άλλο προσωπικό, παιδιά και οικογένειες). Προϋποθέτει, επίσης, τη δημιουργία και κάλυψη πρόσθετων θέσεων Επιθεωρητριών και άλλου διοικητικού και συμβουλευτικού προσωπικού στο ΥΠΑΝ, καθώς και τροποποίηση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου των δύο αρμόδιων Αρχών (ΥΠΑΝ και ΥφΚΠ), δράσεις οι οποίες προβλέπονται στην παρούσα Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την ΠΕΦ.

Γ. Σχεδιάγραμμα Συστήματος Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την ΠΕΦ

